

obzornik

glasilo delovne organizacije

NAŠE LETOŠNJE GOSPODARJENJE IN POGLAVITNE NALOGE V PRIHODNJEM LETU

V zapletenih pogojih gospodarjenja-dokaj uspešno

Za leto, ki se je izteklo, smo bodisi v širšem družbeno ekonomskem bodisi v sprotnem poslovnem pogledu pričakovali, da ne bo lahko in bomo morali vložiti veliko truda in naporov, da bi dosegli cilje in rezultate, ki smo jih v začetku leta načrtovali in si jih zastavili.

Na žalost so se pogoji za gospodarjenje, pa tudi razmere na svetovnem in domačem trgu zaostriale še bolj, kot smo pričakovali, gospodarska politika pa je bila manj spodbudna za dobro, uspešno in izvozno gospodarjenje, kot smo upali, da bo.

Cene naših izdelkov so bile do konca maja zvečine zamrznjene, cene vhodnih materialov pa so šle svojo pot navzgor kljub zamrznitvi; tečaj dinarja je bil skoraj pol leta nespremenjen; izvozne premije so se znižale; kreditov za pripravo izvoza kljub višjim cenam surovin in repromateriala ter večjemu izvozu nismo dobili več; inflacija je preseгла načrtovane okvire, kar je močno razvrednotilo tudi nekatere dobre dosežke v Brestu, najhuje pa je udarila po življenjskem standardu delavcev,

posebno tistih z nizkimi osebnimi dohodki in tistih, ki jim je osebni dohodek na Brestu edini vir dohodka.

KLJUB TEŽAVAM USPEŠNA PROIZVODNJA

Toda kljub temu lahko z zadovoljstvom in upravičeno ugotovimo, da so se v minulemu letu stvari v Brestu obrnile na bolje in da so bili na posameznih področjih doseženi dobri rezultati.

Mednje gotovo lahko štejemo, da se je proizvodnja fizično povečala za 14 odstotkov kljub dejstvu, da so bili med letom resni zapleti pri oskrbi z nekaterimi materiali (na primer z bukovim lesom, ki smo ga morali intervencijsko uvoziti iz Avstrije), kljub težavam s kooperacijo, težavam s kvaliteto nekaterih drugih materialov, iztrošenostjo opreme, pa tudi s kadrovsko problematiko.

In ne nazadnje, imeli smo daljši zastoj na Iverki zaradi večje okvare in na Jelki zaradi strojeloma polnojarmenika, kar je vplivalo, da proizvodnja ni bila večja.

V vseh ostalih temeljnih organizacijah je bila dosežena proizvodnja večja od načrtovane, kar se ugodno odraža v ostalih rezultatih poslovanja in gospodarjenja. Pri tako visokem vrednostnem porastu proizvod-

nje (saj je znašal indeks 191) je potrebno dodati, da je vzrok povečanja v tem, ker je bila nizka proizvodnja v letu 1983 vrednotena po nižjih planskih cenah kot se je na trgu izkazala, pa tudi to, da se je že odražal vpliv posameznih naložb, izpeljanih ob koncu leta 1983 in v letu 1984, posebno v Masivi in Žagalnici, ter večje izkoriščenosti proizvodnih zmogljivosti v Mineralki, saj je trg terjal večjo proizvodnjo.

VEČ SREDSTEV ZA NALOŽBE

Po skoraj treh letih smo v letu 1984 nekoliko več sil in sredstev namenili za investicije, ki so znašale okoli 30 starih milijard dinarjev in sicer 80 odstotkov teh sredstev v zamenjavo zastarele in dotrajane opreme ter opreme za proizvodnjo oziroma finalizacijo jelovega lesa.

Od skupnega zneska okoli 30 milijard dinarjev je bilo vloženo v TOZD Pohišstvo 6,2 milijarde, TOZD Masiva 8,3 milijarde, TOZD Gaber 0,8 milijarde, TOZD Tapetništvo 1 milijarda (večji del realizacije v letu 1985), TOZD Jelka 2,7 milijarde, TOZD Žagalnica (za program finalizacije jelovega lesa) 6,4 milijarde, TOZD Iverka 2,5 milijarde, TOZD Prodaja 2,1 milijarde. Manjši zneski so bili še za TOZD Mineralka in Skupne dejavnosti.

Ugotovimo lahko, da so bila sredstva vložena pretežno v tiste naložbe in tiste temeljne organizacije, ki proizvajajo predvsem končne izdelke in sicer za izvoz. Navidezna razdrobljenost naložb je posledica nujnih posegov v več temeljnih organizacij, ki imajo staro in iztrošeno opremo.

OCENA NEKATERIH KAZALCEV

Kaže (glede na to, da še ni znanih vseh podatkov), da se je celoten prihodek v letu 1984 povečal v primerjavi z letom 1983 za 54 odstotkov, prav toliko tudi dohodek in osebni dohodki, pri čemer je bila realizacija glede celotnega prihodka in dohodka v devetih mesecih ugodnejša. Osebni dohodki ne dohitvajo rasti življenjskih stroškov, kar je gotovo eno od najpomembnejših vprašanj za razreševanje v naslednjem obdobju in je tesno povezano z našimi rezultati gospodarjenja.

Zelo dobre rezultate dosegamo v izvozu na zahtevno konverti-

bilno področje, kamor smo v tem letu povečali izvoz za okoli 19 odstotkov in bo doseženih 12 milijonov dolarjev. Lahko pa bi dosegli še večjega, če bi se naslednje držali dogovorjenih rokov in kvalitete.

Prodaja na domačem trgu je bila v prvem polletju v glavnem izredno uspešna, čeprav nekateri nosilni programi v fizičnem obsegu niso dosegli načrtovane prodaje. V drugem polletju se povpraševanje po pohištvu vseh vrst resno zmanjšuje. To vprašanje postaja izredno pomembno, ker nam povečevanje zaloga lahko ogrozi normalno reprodukcijo.

Odplačevanje naših deviznih in dinarskih dolgov za osnovna sredstva, kolikor jih še imamo, teče v skladu z reprogramiranjem oziroma prolongiranjem deviznih odplačil, sicer pa vse druge obveznosti v roku in zahtevnem obsegu poravnamo. S tem si je Brest ustvaril solidno mesto pri Ljubljanski banki, ker tudi sprotne likvidnostne težave za sedaj uspešno razrešujemo. Pri sprotni likvidnosti nam veliko pomaga tudi interna banka v okviru SOZD Slovenijales, ki je začela letos uspešno poslovati.

Ko se oziram nazaj na leto 1984, naj omenimo, da je ekonomičnost poslovanja ostala na enaki ravni in da se je rentabilnost poslovanja povečala za 8 odstotkov in produktivnost za 14 odstotkov.

URESNIČEVANJE SREDNJE-ROČNEGA NAČRTA

Zaključili smo tudi četrto leto petletnega načrta 1981—1985.

Če na kratko preletimo zastavljene cilje, opredeljene v srednjeročnem načrtu, lahko ugotovimo, da nam doseženi rezultati kažejo, da skoraj na vseh področjih gospodarjenja realno dosegamo načrtovane cilje, le na področju družbenega proizvoda in osebnih dohodkov zaostajamo.

Za družbeni proizvod je bilo planirano, da bo letna stopnja rasti 3,2, dosežen pa je za 12,2 odstotka nižje; za osebne dohodke na zaposlenega je bilo planirano, da bodo realno rasli 3 odstotke letno, dejansko pa zaostajajo za 6,3 odstotka. Za proizvodnjo je bilo planirano, da bo fizično rastla 2,8%, dejansko pa je dosežena 3,5 odstotna stopnja. Za izvoz na konvertibilno (Nadaljevanje na 2. strani)

Srečno in uspešno 1985!

V zapletenih pogojih gospodarjenja-dokaj uspešno

(Nadaljevanje s 1. strani)

področje je bila planirana stopnja 11,8 odstotka, dosežena v štirih letih pa je bila 14,5 odstotka; za zaposlenost je bila planirana 0,2 odstotna stopnja, dosežena pa 0,8 odstotna.

Iz teh gibanj in doseženih rezultatov v štirih letih lahko razberemo nekatera neskladja. Na eni strani dosegamo dobre rezultate v proizvodnji in konvertibilnem izvozu, na drugi strani pa slabše rezultate v ustvarjanju družbenega proizvoda in tudi osebnih dohodkov. Vzrokov za ta neskladja je več, gotovo pa sta dva izredno pomembna: večanje vseh vrst obveznosti in stroškov, od tistih v temeljni organizaciji, delovni organizaciji in v družbeni nadgradnji, do velike inflacije, ki izničuje rezultate in dosežke delavcev.

NAŠE POGLAVITNE NALOGE

Ko vstopamo v leto 1985, zadnje leto tega srednjeročnega obdobja, se moramo zavedati stanja, v katerem smo, pogojev, v katerih gospodarimo in predvidenih gibanj v naslednjem letu. Družbene razmere in gospodarska politika bodo zahtevale še večje napore kot doslej. V tem smislu naj natančno preučimo ključne naloge v naslednjem letu.

— Nadaljevati moramo z rastjo proizvodnje, predvsem končnih izdelkov, namenjenih izvozu, v takšnem obsegu, da dosežemo v fizičnem obsegu najmanj 2,8 odstotka večjo proizvodnjo kot v letu 1984.

— Za takšen cilj moramo delo organizirati tako, da bomo čimbolje izkoristili razpoložljive proizvodne zmogljivosti, popestrili programsko ponudbo, izboljšali kvaliteto vseh naših izdelkov in zaostri disciplino, kar zadeva spoštovanje rokov in kvaliteto proizvodnje.

— Izboljšati moramo oskrbo proizvodnje z ustreznimi surovinami in repromateriali v pogledu kvalitete in rokov.

— Ustvariti je treba takšno raven odnosov v zunanji in notranji kooperaciji, da izvozni in domači programi pri tem ne bodo trpeli.

— Režijske in strokovne službe v temeljnih organizacijah in Skupnih dejavnostih morajo bolj zaostri svojo odgovornost do izpolnjevanja planskih nalog; posebno odgovornost nosijo vsi vodilni in vodstveni delavci. Prav tako je treba zaostri tudi odgovornost TOZD Prodaja glede na funkcije in naloge, ki jih opravlja za vse temeljne organizacije.

— Nadaljevati moramo z uspešno uresničevano politiko za povečevanje konvertibilnega izvoza za 13 odstotkov, kajti ob sedanjem in predvidenem manj-

šem povpraševanju na domačem tržišču bomo le ob večjem izvozu lahko zagotavljali reprodukcijo in ustvarjali devizna sredstva za nujen uvoz repromaterialov in opreme ter za združevanje deviz v naši reprodukcijski verigi. Z večjim izvozom pa bomo neposredno pripomogli tudi k izboljšanju plačilne in devizne bilance Slovenije in Jugoslavije. Pričakujemo, da bo vrednotenje konvertibilnega izvoza učinkovitejše, da bodo delavci, ki delajo za izvoz, dosegali vsaj enakovredne rezultate. Pri tem je predvsem mišljeno, da mora realni kurz dinarja odigrati stimulatивно razmerje med izvozniki in uvozniki v korist izvoznikov.

— Celotni prihodek naj bi se nominalno povečal za 52 odstotkov — na okoli 1200 starih milijard dinarjev.

— Dohodek bi moral doseči najmanj 50 odstotkov ali okoli 300 milijard starih dinarjev.

— Povečati moramo produktivnost, rentabilnost in ekonomičnost poslovanja in v povezavi z vsemi ostalimi dejavniki uspešnega gospodarjenja povečati osebne dohodke nominalno med 45 in 50 odstotki, realno pa vsaj za kakšen odstotek.

NAŠE PRIHODNJE NALOŽBE

V letu 1985 je za Brest še posebej pomembno, koliko in v kaj bomo investirali ob znanim dejstvu, da je velik del finalnih proizvodnih zmogljivosti iztrošen in tehnološko zastarel. V skladu s soglasjem vseh temeljnih organizacij Bresta ob sprejemanju dopolnitev srednjeročnega načrta, da se v prvi vrsti razrešuje stanje v TOZD Pohištvo, je izdelan »projekt za izvozno usmerjeno investicijo v TOZD Pohištvo«, ki predvideva bistveno spremembo pri večji kvaliteti ploskovnih programov ter cenejši proizvodnji, podvojitvi proizvodnje masivnih programov ter uvajanju novega lameliranega programa.

Predvidena investicija je za Brest gotovo ključno vprašanje prihodnjega razvoja. Glede na to, da so bila zadnja večja vlaganja v modernizacijo opreme v letih 1968—1969, so nekateri stroji tako dotrajani in tehnološko zastareli, da ne morejo več dohitevati potreb v programih za izvoz, pa tudi za domači trg. Poslovni rezultati zadnjih let so komaj zadovoljivi.

Rezultati poslovanja se bodo po docela izpeljani investiciji izboljšali, zagotovljen bo tudi boljši materialni položaj delavcev in s tem tudi večja socialna varnost. Investicija je zaradi zagotovljenega visokega deleža konvertibilnega izvoza v okvirih opredeljenih družbenih interesov in pomembna tudi za srednje-

ročne plane Bresta, občine in Notranjske, obenem pa skladna s kriteriji družbenega plana Slovenije in Jugoslavije.

Predračunska vrednost je velika, saj znaša 105 milijard starih dinarjev, česar sami delavci Bresta gotovo ne zmoremo. Zato pričakujemo sodelovanje Mednarodne banke IFC iz ZDA z okoli 39 odstotki udeležbe, Ljubljanske banke z 39 odstotki in sredstva Bresta ter sovlagateljev 22 odstotkov. Investicija pomeni v tem času velik zalogaj, veliko odgovornost predvsem tistih, ki jo načrtujemo, in seveda veliko obremenitev za delavce Bresta.

Vsaka investicija, posebno pa še tako obsežna, je eden od najbolj zahtevnih in občutljivih delov družbene reprodukcije. Dobra investicija se večkratno in dolgoročno splača in obratno, slaba investicija ima dolgoročno negativne posledice. Zato je strokovno in širše družbeno preverjanje odločitve nujno potrebno.

Projekt naložbe sedaj obravnavajo ustrejni organi v republiki, v Ljubljanski banki in Mednarodni banki IFC. Ko dobimo »zeleno luč«, bo treba kar najbolj odgovorno uresničiti tisto, kar v projektu predvidevamo, od izpeljave same investicije (ki naj bi se predvidoma začela v začetku drugega polletja leta 1985 in končala v začetku drugega polletja 1986), do uresničitve drugih nalog, ki jih zahteva projekt v smislu učinkovitih rezultatov.

Dругih večjih naložb v letu 1985, razen dokončanja investicij v Masivi, Tapetništvu in strojogradnji, ne predvidevamo. V skladu z razpoložljivimi sredstvi pa bomo seveda v vsaki temeljni organizaciji predvsem v okviru sredstev 20 odstotne amortizacije omogočili najbolj potrebne zamenjave ali nabavo prepotrebne opreme.

ODGOVORNOST DO DELA

Gospodarjenje v letu 1985 ne bo nič lažje kot letos. To je treba imeti pred očmi predvsem sedaj, ko načrtujemo, kaj in kako bomo delali, kako prodajali in koliko bomo delili v okviru Bresta, pa tudi v družbi, občini, republiki in federaciji na sploh.

Vendar menim, da si bomo morali bolj pošteno pogledati iz oči v oči ob mnogoterih vprašanjih, če bomo hoteli, da bomo resne in zahtevne naloge tudi uresničili. Še več moramo napraviti, da bo vsak delavec Bresta seznanjen z resničnim položajem, nalogami, težavami in ukrepi, ki jih je treba sprejeti in uresničiti.

Spoprijeti se moramo z vsem tistim, kar vleče nazaj, kar de-

jansko ovira delavca, da odloča o vprašanjih, pomembnih zanj in za njegov položaj. Spoprijeti se moramo tudi s tistimi, ki na veliko nastopajo pod plaščem borca za delavca in za samoupravljanje, v resnici pa je to le dober manevar, da se prikrije čisto posamične interese in ambicije, ki niso soočeni z družbenimi interesi, z resničnimi interesi delavcev v temeljnih organizaciji ali v Skupnih dejavnostih ali v Brestu kot delovni organizaciji.

Še vedno nam ostaja nekaj zelo pomembnih stvari nedorečenih; družbeni in gospodarski položaj namreč terja dopolnitve in dograditve pri uresničevanju zakona o združenem delu — v položaju in funkciji posameznih temeljnih organizacij in Skupnih dejavnosti, vloži delovne organizacije Brest, SOZD, poslovne skupnosti. V zapletenih domačih in mednarodnih gospodarskih in političnih razmerah moramo s tem čim uspešneje obvladovati nastale težave, pravočasno in učinkovito ukrepati in zagotavljati ustavno opredeljeni položaj delavca v vseh oblikah združenega dela. V ta okvir prav go-

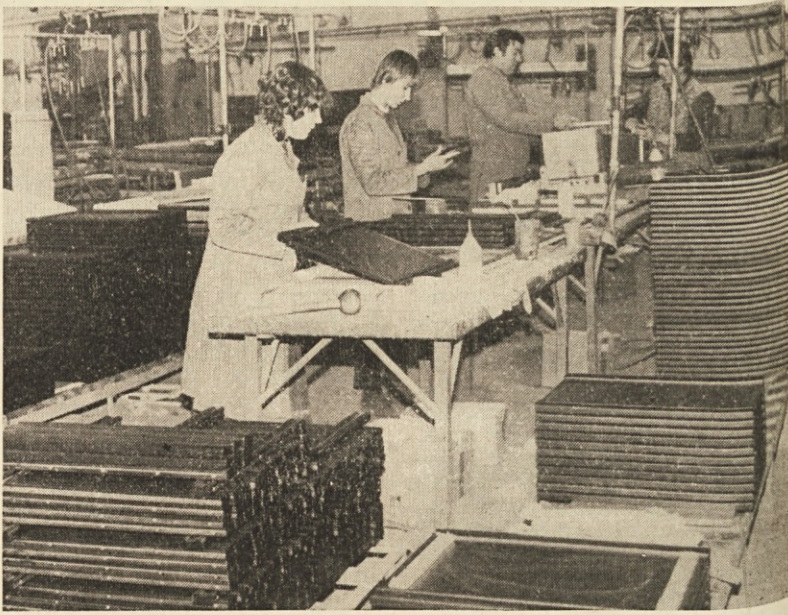
tovo sodijo tudi ustreznejša in dolgoročnejša kadrovska politika in politika nagrajevanja po delu, vprašanja minulega dela in inovativne dejavnosti.

Uspešno razreševanje teh nerešenih in nikoli do kraja dorečenih vprašanj je v najtesnejši povezavi z uspešnim in učinkovitim delom naših družbeno političnih organizacij — posebno zveze komunistov, sindikatov in mladine, v katerih mora priti do izraza tisti resnični, tudi kratkoročni, posebno pa dolgoročni interes delavcev.

Dograditev teh vprašanj je tesno povezana z uresničevanjem plana in poslovne politike za leto 1985, ki ju bomo sprejemali v prihodnjih mesecih. Prepričan sem tudi, da je spoznanje o upravičenosti ciljev, ki smo si jih in ki jih še bomo skupaj postavili, globoko povezano s pripravljenostjo delavcev Bresta, da jih uspešno uresničimo.

Vsem delavcem Bresta, upokojencem in prijateljem Bresta želim mnogo zdravja, osebnih sreč in delovnih uspehov v letu 1985!

Tone Kraševc

Delo za izvoz — iz TOZD POHIŠTVO

PLANIRANJE V SEDANJIH POGOJIH

Čaka nas še dosti dela

Prav v tem obdobju, ob prehodu med letoma 1984 in 1985, pa tudi že prek vsega letošnjega leta, posebej pa to pričakujemo v letu 1985, poteka in bo potekalo na področju planiranja zelo intenzivno delo. Pripravljam namreč planske dokumente vseh treh vrst planiranja celotnega poslovanja: dolgoročnega, srednjeročnega in letnega.

Obenem se prav v tem obdobju ubadamo z reševanjem vprašanj iz sedanjega poslovanja, pa je zato v boju za ohranitev in izboljšanje letošnjega poslovanja pripravljane dolgoročnejsih rešitev nehote potisnjeno v stran.

S planiranjem naj bi v kar najbolj tesni povezanosti s tržnim delovanjem zagotavljali učinkovito uporabo družbeno ekonomskih zmogljivosti za doseganje svojih opredeljenih ciljev v organizacijah združenega dela, pa tudi v širših družbenih skupnostih. Prav sedanje razmere pa nam kažejo, da je potrebno dati po eni strani večjo vlogo tržnemu mehanizmu (sprostiti delovanje gospodarskih zakonitosti brez administrativnega poseganja), po drugi strani pa spreminiti oziroma poenostaviti nekatere zadeve v sistemu družbenega planiranja.

Prav ta spoznanja narekujejo nekatere spremembe v zakonu

o sistemu družbenega planiranja, ki je prav v tem obdobju v začetni fazi spreminjanja. Ker pa te spremembe sovpadajo ravno s pripravami vseh vrst planov in ker planerjem v organizacijah še niso znane (pa tudi postopek do sprejema teh sprememb bo še dolg), je potrebno vse vrste planskih dokumentov izdelati in sprejeti po sedaj veljavni zakonodaji.

V letu, ki se izteka, smo na Brestu več prostora posvetili letnemu in operativnemu planiranju; v določenih obdobjih pa tudi dolgoročnemu in srednjeročnemu, vendar so bile vmes tudi prekinitev, kar je zahteval proces sprotnega poslovanja in njegovo razreševanje posameznih vprašanj.

Tako nas prihodnje leto čaka še delo pri dokončanju letnega plana ter skoraj v celoti (razen pripravljalne faze in analize) izdelava srednjeročnega in dolgoročnega plana. Ker je potrebno posebno v procesu srednjeročnega planiranja, pa tudi dolgoročnega, izdelati, uskladiti in sprejeti več planskih dokumentov, bo leto 1985 na področju planiranja zahtevalo še več dela pri vseh nosilcih planiranja.

M. Širaj

Zaključki nedavne konference Brestovih komunistov — zahtevne naloge za prihodnje leto

Iz drugih lesarskih kolektivov

LIPA se je lani lotila **obsežne posodobitve in rekonstrukcije proizvodnje**. Ta naložba gre zdaj h koncu, v celoti pa bo delo po novem steklo prihodnje leto. Za to zahtevno naložbo so namenili 530 milijonov dinarjev, tako prenovljena pa se bo ta tovarna uvrstila med najodobnejše v naši lesno predelovalni industriji. Z avtomatizacijo in računalniškimi vodnjem proizvodnje bodo dosegli povezanost v proizvodnem procesu, zmanjšali stroške ter dosegli boljšo kvaliteto in večjo produktivnost.

LIK Kočevje si prizadeva za večji izvoz, predvsem na konvertibilno področje. Zato bodo v tej delovni organizaciji pospešili tehnološko modernizacijo, da bi povečali produktivnost in boljšo izkoriščenost lesne surovine. V okviru teh prizadevanj je pomembna naložba v **krojenje in lepljenje elementov in plošč**.

V **LESNINI** skladno s sklenjenimi dogovori izpolnjujejo svoje obveznosti v zvezi z izgradnjo tovarne stolov na Kitajskem. Izdelali in odposlali so že celotno projektno dokumentacijo, po željeznici pa so odpravili tudi že strojno opremo. Sedaj se dogovarjajo, da bodo na Kitajskem zgradili še eno tovarno — in sicer **tovarno ploskovnega pohištva**.

V okviru naložbe »kurjenje z lesnim prahom« v **MEBLOVI** Iverki gradijo dodatni silos za lesni prah z zmogljivostjo 200 kubičnih metrov. Služil bo skladiščenju brusnega prahu tudi tedaj, ko bo proizvodnja v Iverki stala. S to gradnjo se bodo izognili odvažanju prahu na deponije vsega porabili kot dodatno kurivo. Novi silos bo povezan z že postavljenimi silosi, tako da bo njihova skupna zmogljivost 400 kubičnih metrov.

LIP Bled se je pridružila delovni organizaciji **FILBO iz Bohinjske Bistrice**. **FILBO** izdeluje predvsem čistilne naprave, v zadnjem

času pa tudi polžne transporterje. Ta združitev pomeni za **LIP** krepak korak naprej pri razvijanju lastne strojegradnje, ki ima že nekaj tradicije. Sedaj se jim bodo odprle veliko večje možnosti za uvajanje novih proizvodnih programov, ki bodo zahtevali večjo strokovnost.

V **JAVORJU** ocenjujejo, da bo konec leta **iztrošenost opreme** že 80 odstotna. Zato želijo čimprej dokončati naložbo v tovarno vezanih plošč (posodobitev) in še nekaj manjših: preureditev tapetniškega oddelka, izboljšave v proizvodnji opažnih plošč, ureditev skobljanja desk in lepljenje sredic v proizvodnji panelnih plošč... Na novo nameravajo zgraditi skupno kotlarno Olesliv, povečati zmogljivost v proizvodnji opažnih plošč ter zgraditi novo tovarno strojne opreme.

V **STOLU** so postavili dve novi **sušilni komori**, proizvod **SOP** Krško, da bi izboljšali kvaliteto sušenja lesa. Poskusno obratovanje je dalo lepe rezultate. Ko bodo postavili tudi avtomatsko vodenje, bodo čas sušenja lahko še skrajšali.

ALPLESOV najpomembnejši **izvozni program sestavljivega pohištva** bodo še naprej knjižne police v treh inačicah. Redni program bodo izvažali predvsem na Madžarsko in v Avstralijo, na zahodnoevropsko tržišče pa bodo izvažali predvsem prek Zitare vasi (podjetja v Avstriji).

Iz **ELANOVEGA** proizvodnega programa velja omeniti **novi ja drnico** — Elan 19, izdelano na osnovi proučevanja želja domačih kupcev. Dolga je 5,8 metra, široka 2,5 metra in teška 600 kilogramov; najbolj primerna je, denimo za štiričlansko družino, saj je družinskemu jadranju prirejena tudi razporeditev notranjih prostorov in prostora na palubi. Redna proizvodnja bo stekla prihodnje leto, sedanja cena pa je blizu 100 milijonov starih dinarjev.

TOVARNA MERIL Slovenj Gradec je letos praznovala svojo **osemdesetletnico**. Letos bo njenih 588 delavcev ustvarilo milijardo in pol celotnega prihodka, od tega 18 odstotkov v izvozu na konvertibilno tržišče. Zlasti v nekaj zadnjih letih je zabeležila zavidljivo rast poslovnih rezultatov.

LIP Konjice predela letno okrog **52.500 kubičnih metrov rezanega lesa**, zato posvečajo posebno pozornost hitremu in kvalitetnemu sušenju lesa. V glavnem so postavili vse potrebne sušilnice, zadnje leto ob koncu leta v Konjicah. S tem bodo imeli dovolj sušilniških zmogljivosti in ne bo več prihajalo do zastojev zaradi pomanjkanja suhega lesa.

SLOVENIJALE — trgovina je v Molu (AP Vojvodina) odprla **novi prodajni prostori**. V novem montažnem objektu so tako pridobili 200 kvadratnih metrov prijetno urejenih površin za prodajo pohištva in bele tehnike. Nove prodajne prostore so odprli tudi v Koprju, nova prodajna skladišča pa nameravajo prihodnje leto zgraditi še v Šabcu in Smederevu.

Letos lep izvozni dosežek

TOZD MASIVA BO PRESEGLA LETNI IZVOZNI NAČRT

Temeljna organizacija Masiva je do konca letošnjega novembra izvozila izključno na konvertibilni zahodni trg že za nad 2 milijona dolarjev pohištva, kar predstavlja 100,4 odstotka letnega izvoznega načrta. To je tudi prvi primer v zgodovini te tovarne, da je izvozila za več kot 2 milijona dolarjev. Skupaj z decembrskim izvozom bo letni načrt izvoza iz te tovarne presežen za približno 8 do 10 odstotkov, kar je vsekakor zavidanja vreden dosežek.

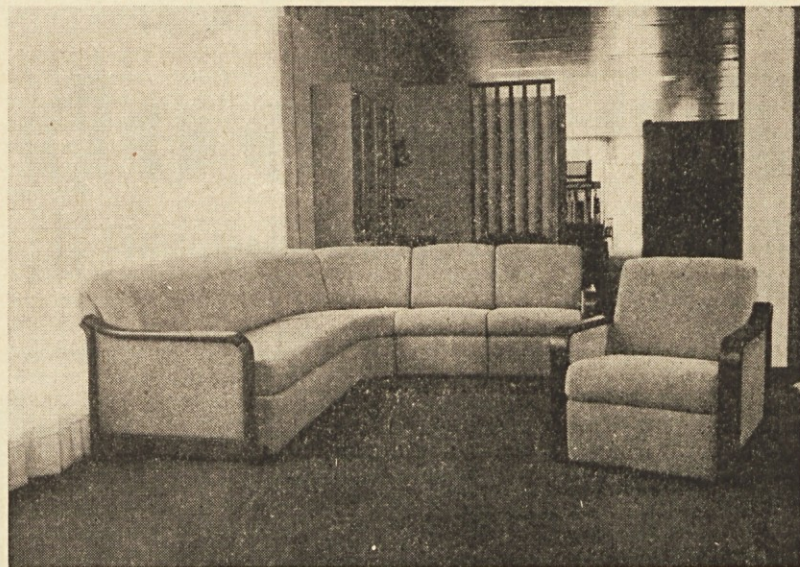
Razlogov za to je več. Na račun zmanjšane prodaje na domačem trgu vse več prodajamo na tuje, kar je povišalo skupno realizacijo izvoza. Tudi ugodne razmere za prodajo masivnega pohištva na svetovnem trgu bistveno vplivajo na večji izvoz.

V takih okoliščinah je tudi sama tovarna s posrečeno izbiro modelov lahko vplivala na ugoden izvozni razplet. Iz tovarne gre skoraj tri četrtine vsega izvoza na trg ZDA, kar se je ob nenehni rasti vrednosti ameriške valute ugodno odražalo tudi na sam prihodek. Ta gibanja so vzpodbudna tudi za naprej. Ob krepitvi dolarja so tudi serije stolov ali miznih podnožij mogoče le za večje kupce v Ameriki, zato ostaja to tržišče za tovarno slej ko prej življenjskega pomena.

Za prihodnje leto sicer pričakujemo, da bo v ZDA nekoliko manjše povpraševanje po pohištvu, vendar ima tovarna tam nekaj dolgoletnih, preizkušenih odjemalcev, ki tudi v manj ugodnih prodajnih razmerah ne bodo pozabili na tovarno in na njen servis v preteklosti.

Naj ob tem omenim dva bistvena dejavnika, katerim tovarna posveča veliko pozornost — **kvaliteta in dobavni rok**. To sta aduta, s katerima lahko enakovredno »igramo« v neizprosno konkurenčnem zahodnem svetu, kjer sta sicer oba dejavnika normalen pojav, za naše razmere pa tega ne bi mogli trdit. Za oboje smo ob nedavnem obisku kupcev v Ameriki doživljali laskava priznanja.

In ne nazadnje moram za tak uspeh posebej omeniti tudi izjemno pripravljenost delavcev v tovarni, ki so sicer veliko delali za izvoz že v letih, ko ta ni bil tako nujen in ko so drugi z izključno prodajo doma ob visokih cenah lepo živeli. Izkušnost pri delu za izvoz, soliden servis in razumevanje o nujnosti izvoza,

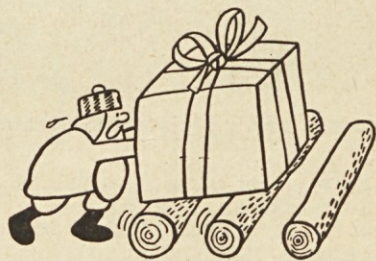
Za našo sedežno garnituro **LENKA** je na domačem trgu precejšnje povpraševanje

NOVOLES načrtuje za prihodnje leto nad **16 milijonov dinarjev izvoza na ameriško tržišče** (90 odstotkov njegovega celotnega izvoza gre v ZDA). Glavni izvozni izdelki bodo še naprej gugalniki, kolonialni stoli, barski stoli, jedilniške garniture in regali.

LESNA si prizadeva, da bi v izvozu dosegla **čimvečji delež končnih izdelkov** na račun žaganega lesa, ki je bil nekdanji glavni izvozni izdelek. Njihovi glavni izvozni programi so stavbno pohištvo (vrata, podboji, obloge), masivni izdelki in oblaženo pohištvo.

ka aktivnosti tovarne in izvozne službe.

Menim, da bo ob konkurenčnih cenah, izvozni kvaliteti, spoštovanju dobavnih rokov in še nadaljnjem razumevanju delavcev v tovarni ta ambiciozni načrt moč izpeljati.

Naj izrabim to priložnost tudi za izraze najboljših želja v prihodnjem letu vsem delavcem te tovarne z osebno željo, da bi bilo tudi prihodnje sodelovanje z izvozno službo tako pristno, tesno in korektno kot je bilo do sedaj.

I. Lavrenčič

Uporaba domačega znanja

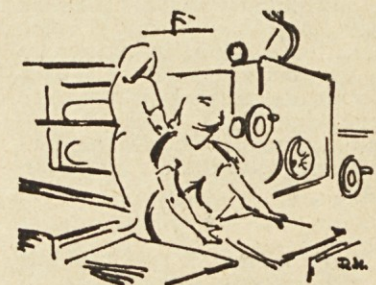
NEKATERE TEHNOLOŠKE REŠITVE V TOZD MASIVA

Za ameriško tržišče izdelujemo barske stolčke tipa 8330 z bukovim podnožjem in jelovim sedežem. Stolček sodi med kolonialne izdelke, za katere naša tehnologija ni povsem primerna, ker nam manjka nekaj ključnih strojev (sedlarica, vrtalke, karusel — rezkar in brusilke).

Zato smo se z **LIKO** Vrhnika dogovorili za kooperacijo, ki naj nam napravi sedeže. Pri nadaljnji obdelavi sedeža pri nas pa so nastopile težave, in sicer pri brušenju. Na osnovi predlogov v pravi deli so v mehanični delavnici izdelali priprave za brušenje sedežev.

Za brušenje roba sedeža smo priredili vpenjalno brusilko s pnevmatskim vpenjanjem sedežev in gibljivim brusnim trakom. Pri brušenju sedlarne površine zgornjega dela sedeža pa smo izdelali vrtljivo ploščo, ki smo jo pritrtili na vodila mizne tračne

brusilke. Zaradi vrtenja plošče oziroma sedeža so bili sedeži temu ustrezno simetrično zbruseni. S tem smo težave zadovoljivo

rešili. Zaradi novih naročil pa razmišljamo, da bi tudi sedlarjenje sedežev opravljali doma, kajti še vedno je najcenejša in najboljša »domača pamet«.

J. Lunka

RAZVIJANJE BRESTOVE PRODAJE V MAKEDONIJI

Na območju Makedonije je Brest svojo veleprodajo in prodajo na drobno zelo dobro organiziral. Med drugim je bilo letos v Skopju odprto tudi lepo skladišče s približno 900 kvadratnimi metri površine, kamor vse blago iz Bresta dobivamo izključno po železnici, kar za štiri do petkrat znižuje prevozne stroške do Skopja. Iz tega skladišča posredujemo Brestove izdelke našim kupcem po Makedoniji, južnem delu Srbije in na Kosovu, pa tudi kupcem, ki neposredno kupujejo v Brestovih prodajalnah v Skopju, Titovem Velesu in Strumici. Prodajalna v Bitoli ima lastno skladišče, vendar dobiva blago tudi iz skopskega, če je to potrebno.

Da bi organizacija prodaje uspešno delovala in se še naprej razvijala, so potrebna predvsem prizadevanja delavcev v Prodaji

ter organizirana reklama in propaganda. Zato stalno sodelujemo v propagandnem programu skopske televizije in radija, pa tudi v nekaterih lokalnih radijskih postajah. Naše izdelke propagiramo tudi v tisku — v republiških dnevnikih in mesečnikih. V Skopju, Titovem Velesu, Bitoli in Strumici, kjer imamo svoje prodajalne, smo v tem mesecu postavili reklamne panoje in kažipote, pa tudi napise na treh avtobusih mestnega prometa v Skopju.

Brest se je v teh petnajstih letih, odkar je neposredno prisoten na makedonskem območju zelo uspešno uveljavil kot kvaliteten proizvajalec modernega pohištva. Intenzivne propagandne akcije v preteklih mesecih bodo nedvomno prispevale, da se bo Brest še bolj uveljavil in povečal svojo prodajo na tem območju, kljub vse večjim težavam pri prodaji pohištva na sploh.

K. Kostov

NOVOLETNE INVENTURE • NOVOLETNE INVENTURE • NOVOLETNE INVENTURE • NOVOLETNE INVENTURE •

Zramo ob rami

GOSPODARJENJE V NAŠIH TEMELJNIH ORGANIZACIJAH

Tudi letošnja novoletna številka našega glasila je ubrana kot nekakšen kritični obračun letošnjega gospodarjenja in pogled v prihodnje leto. Seveda je celoto težje zajeti, če ne pregledamo tudi njenih bistvenih sestavin. Zato smo dali pomembno mesto ocenam gospodarjenja po naših temeljnih organizacijah, da bi iz posameznih kamenčkov sestavili celotni mozaik BRESTA.

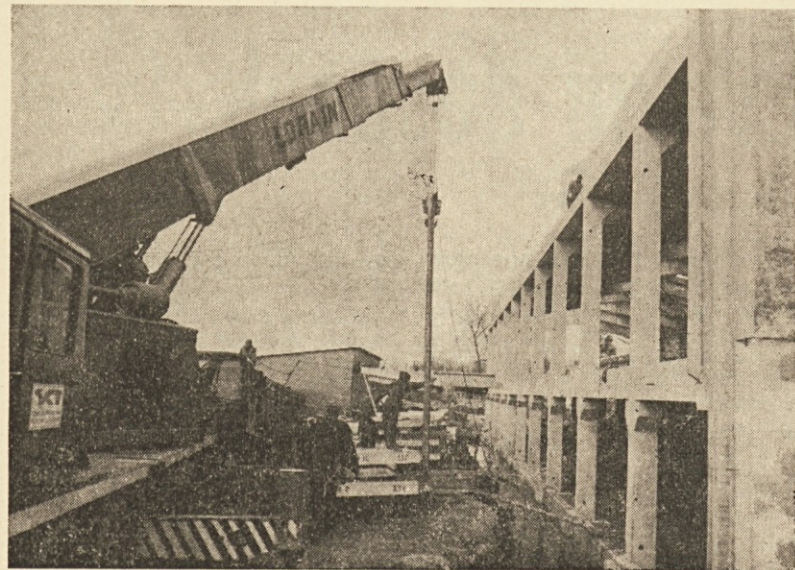
● MASIVA

Rekordni izvoz

Dva milijona dolarjev konvertibilnega izvoza je nedvomno najpomembnejši letošnji dosežek temeljne organizacije Masiva. Tolikšen izvoz smo dosegli prvič v zgodovini te tovarne. Letni plan proizvodnje, pa tudi plan izvoza smo dosegli že z novembrom, zato je naš uspeh še toliko večji.

ni bilo zastojev pri odpremah blaga.

Glede na dejstvo, da imamo dokaj razčiščen proizvodni program in dogovorjene cene naših izdelkov, bo glavna skrb skozi vse prihodnje leto, kako v čim krajšem času in s čim manj stroški narediti kvaliteten izdelek. Še posebej zato, ker imamo približno 80 odstotkov proizvodnje namenjene konvertibilnemu izvozu, ki je kar 30 odstotkov večji od doseganega v letošnjem letu.

Gradnja novih proizvodnih prostorov v MASIVI

Prav v tem mesecu vključujemo v pogon kondenzacijske sušilnice kot zadnji del naložbe v modernizacijo proizvodnje masivnih izdelkov za izvoz. S tem uspešno sledimo rokom, ki so določeni v investicijskem programu s pomočjo lastnih sredstev, kredita IFC in kredita Ljubljanske banke.

To bi bilo v telegrafskem stilu povedano vse o rezultatih letošnjega dela. Vendar bi bilo potrebno o teh rezultatih povedati več besed. Da smo dosegli vse našete rezultate, je bilo vloženih veliko naporov slehernega zaposlenega.

V lanski novoletni številki Obzornika smo zapisali: V letu 1984 bomo zamenjali ključne stroje in postavili kondenzacijske sušilnice, zagotovili si bomo boljšo oskrbo z žaganim lesom, dosledno bomo spoštovali dogovorjene roke, budno pazili na kvaliteto izdelkov in uveljavljali inovacije v proizvodnji.

V letošnji novoletni številki lahko zapišemo, da smo vse to tudi resnično dosegli. Mislimo, da je ravno izpolnitev zadanih planskih ciljev največji uspeh, ki nam mora biti v ponos in vzpodbuda ob spoznanju, da smo z organiziranim delom in s prizadevanji slehernega člana kolektiva sposobni premagati težave na poti do dobrega rezultata v gospodarjenju.

Največje letošnje težave so bile v pomanjkanju zmogljivosti za sušenje, velika in neprestana prostorska stiska v krojilnici ter občasne nepravčasne preskrbe z repromateriali (odpreški iz vezane plošče, vijaki). Reševali smo jih z večjim prizadevanjem planske službe v temeljni organizaciji in nabavne službe ter s preazporovitvijo delavcev, tako da

delamo bolj ali manj uspešne bilance letošnjega oziroma kmalu preteklega leta, obenem pa že načrtujemo večje ali manjše uspehe v naslednjem obdobju. Če je bilo preteklo obdobje uspešno, se večkrat in radi vračamo k poudarjanju dosežkov. Če ne, pa nekoliko sklonjenih glav upamo na boljši jutri...

Ne prvo ne drugo ne velja dočela za našo temeljno organizacijo. V primerjavi z letom poprej je treba letošnje poslovanje le označiti kot uspešno, saj bomo dosegli pomembne uspehe pri saniranju proizvodnje in pri boljši kvaliteti naših proizvodov ob pravem času.

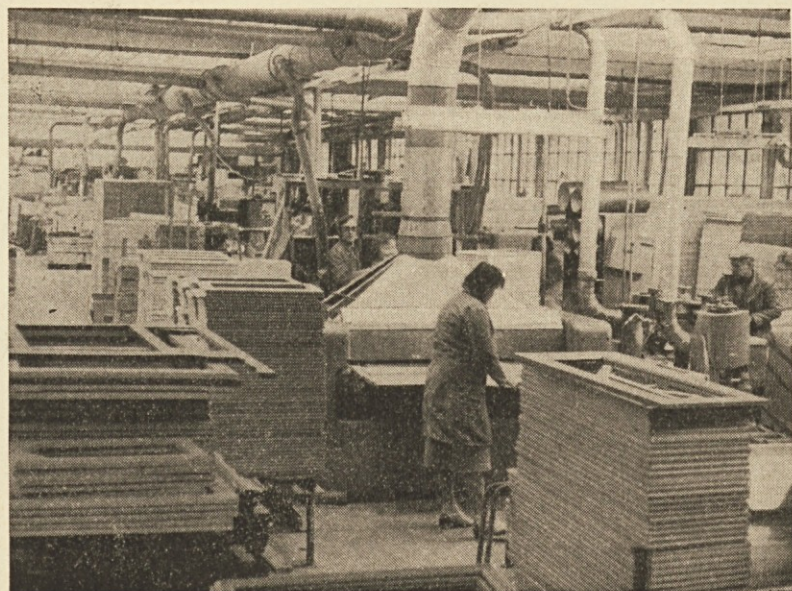
Med pomembne dosežke štejem, da smo obveznosti, ki jih je vrednostno določal plan, izpolnili že mesec dni pred rokom, in sicer z manjšim številom zaposlenih kot bi jih normalno rabili. Ravno tako smo in moramo k uspehom šteti trud in prizadevanje delavcev in delavcev v masivni predelavi in dodelavi, ki so v mnogih prostih dneh in nočeh izpolnjevali obveznosti, ki izvirajo iz takšne strukture programa, ki vsebuje več masivnih elementov.

Kljub vsem uspehom pa spregovorimo tudi o težavah, ki so nas v veliki meri spremljale skozi vse leto. Izmed njih naj najprej omenim strahovite probleme z zunanjo kooperacijo, ki je bila tako neutrujena, da je povzročala velike vrzeli v proizvodnji. Zato kljub doseženemu planu nisimo uspeli izpolniti nekaterih pomembnih izvoznih obveznosti. Tem težavam sledi kadrovska problematika, o kateri je bilo že veliko povedanega in prelitega dosti črnila, zato ne kaže ponavljati vseh znanih dejstev.

Velike težave imamo oziroma smo imeli z iztrošeno strojno opremo, tako da je bilo nujno potrebno zamenjati nekaj najbolj iztrošenih strojev.

Ostalega, od težav z nabavo materiala in surovin, do prodaje, ne bi posebej omenjal, ker sem se zadržal le ob najbolj izrazitih.

V prihodnje leto stopamo z zmernim optimizmom. Po predvidevanjih naj bi dosegli drugačn strukturna razmerja v proizvodnji med čistim ploskovnim programom in programom, oplemenitenem z masivo, v korist slednjega. To bo potebno tudi zavoljo tega, ker se možnosti za prodajo pohištva doma zapirajo oziroma ožijo, in se bo treba prilagajati zunanemu tržišču. Po predvidevanjih naj bi v naslednjem letu pričeli tudi z večjo naložbo v rekonstrukcijo temeljne organizacije, ki naj bi bila potem še bolj usmerjena v izvoz na zahodna tržišča. Iz projektne dokumentacije je razu-

Oddelek za masivno obdelavo bo najbrž doživel precej sprememb

meti, da bo proizvajanje tudi zahtevnejših programov po končanem investicijskem posegu lažje. Poleg tega zamenjamo tudi vso najbolj iztrošeno opremo.

Iz vsega doslej povedanega bi lahko razbrali, da je mogoče naslednjo poslovno politiko pisati bolj smelo in da je povsem upravičeno pričakovati tudi večje delovne uspehe in iz tega vsa zadovoljstva, ki sledijo.

B. Repše

● GABER

Sodobnejše vodenje proizvodnje

Eden izmed večjih naših uspehov v letu, ki se izteka, je izdelava projekta za vodenje proizvodnje prek računalnika in s tem vpeljavanje sodobnejše organizacije dela v našo temeljno organizacijo. Sicer celotni projekt v proizvodnjo še ni vpeljan, vendar smo nekaj delov tega projekta poskusno že uvedli. S tem sistemom za vodenje proizvodnje želimo doseči kar najbolj učinkovito proizvodnjo in poslovanje.

Prepričan sem, da bo tako zastavljeni sistem pripeljal temeljno organizacijo v zadovoljivejši gospodarski položaj in delavcem na osnovi rezultatov dela in poslovanja zagotovil višje osebne dohodke.

Drugi uspeh je zelo tesno povezan s prvim. Preden smo pričeli prehajati na novi sistem, smo morali pretehtati proizvodni program, kot to narekujejo sodobne metode. Zato smo si marca zastavili načrt, da izdelamo novo družino kuhinj in jih prikažemo na beograjskem sejmu pohištva.

Delo ob terminalih v TOZD GABER

Ne mislim reči, da so prikazane kuhinje najboljše, saj bo oceno dalo tržišče. Hočem pa povedati, da je potrebno zastaviti sodobne metode dela, kajti le tak način teamskega dela, ko je vse podrejeno zastavljenemu cilju, lahko pripelje do kvalitetnega izdelka.

Doslej so morali oblikovalci napraviti projekt v zelo kratkem času, kar ni moglo pripeljati do lepega in prodajnega izdelka.

Oba omenjena uspeha pa nista prišla sama po sebi, saj so morali sodelavci delati tudi izven delovnega časa in so največkrat ostali brez plačila za opravljeno delo. Izreči pa je treba pohvalo tudi vsem ostalim delavcem, ki so se trudili ter uspeli premagati začetniške težave in napake.

V poslovanju pa brez težav seveda tudi ne gre. Najhuje je takrat, ko delavci ostanejo brez dela, mi pa ga ne moremo organizirati zaradi najrazličnejših vzrokov.

Največje težave nam povzročajo dobavitelji, ki ne spoštujejo

dobavnih rokov. Takšni dobavitelji pa so tako zunanji kot notranji, iz naše delovne organizacije.

Bili so primeri, ko smo podaljševali dobavne roke pri prodaji kuhinj in delali v proizvodnji samo zaradi dela; s tem pa smo povečevali zaloge gotovih izdelkov, ne da bi dosegli kompletnost celotnega programa. To je tudi eden izmed vzrokov za nastalo izgubo oziroma slabše poslovanje. Ni pa vedno pravilno, da prevzamemo krivdo samo na dobavitelje, kajti v več primerih oztavljamo slabo načrtovanje oziroma slabo napovedovanje tri ali štiri mesečnih planov za delo in prodajo naših izdelkov.

Vse te znane slabe strani poslovanja bomo poskušali odstraniti v prihodnjem letu predvsem z vključitvijo projekta za vodenje proizvodnje prek računalnika. Poleg tega pa smo si zastavili velike načrte predvsem na področju kontrole kvalitete izdelkov in organizacije vzdrževanja strojev in naprav.

I. Gornik

● IVERKA

Zastarela oprema

Navada je, da ob novoletni »inventuri«
gospodarjenja zaradi prazničnega vzdušja poudarjamo uspehe, ki smo jih dosegli. Zaradi lepšega vtisa naštejemo še nekaj težav in napak, ki jih skušamo lepo obrazložiti in obljubimo, da bomo v prihodnjem letu, kljub težavam, ki jih prinaša naš trenutni gospodarski položaj, zastavili vse moči, da bi gospodarili čim uspešneje.

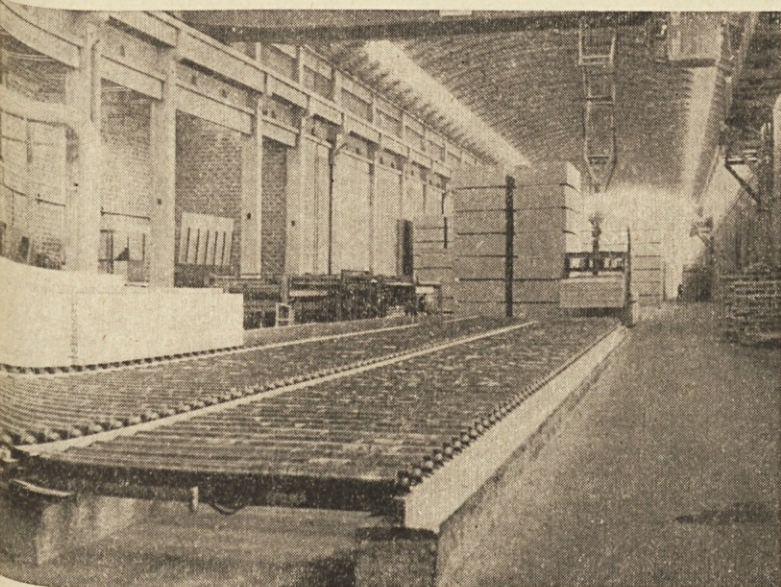
NOVOLETNE INVENTURE ● NOVOLETNE INVENTURE ● NOVOLETNE INVENTURE ● NOVOLETNE INVENTURE ●

Zramo ob rami

(Nadaljevanje s 4. strani)

Vila smo nov iverilnik za dolžinski les, delno obnovili in preuredili transportne naprave za sekanje in iverje ter obnovili in posodobili stroja za oblepljanje iverja. Zgrajen je bil prostor za shranjevanje žagovine, ki je je poletni precej, pozimi pa nam je primanjkuje.

Vsa ta dela so bila opravljena v drugi polovici leta, zato letos niso bistveno prispevala k doseganju boljših rezultatov v proizvodnji.

Po iverkah je veliko povpraševanje — prazno skladišče

V prihodnjem in v naslednjih letih moramo nadaljevati z obnavljanjem tovarne. Zaradi vedno slabše kvalitete iverk se moramo čimprej lotiti večjih obnovitev pri natresni postaji, stikalnici in brusilki plošč. Ker tega ne bo mogoče storiti vsega nankrat, je potrebno izdelati časovni, tehniško-tehnološki in finančni načrt za posodabljanje tovarne. Istočasno bo potrebno znova preučiti možnost in upravičenost izgradnje linije za izdelavo tankih ivernih plošč. Ta bi se ob morebitni uresnitvi prav gotovo prepletala s posodobitvijo sedanje linije in z njeno proizvodnjo.

Pred nami je veliko nalog. Vseh teh ne bomo uspešno izpolnili, če ne bomo enotni in če ne bomo sledili skupnim ciljem, če posamezniki ne bodo videli samo svojih lastnih koristi, temveč tudi skupne, in vsi prispevali po svojih močeh.

Da bi bilo na Iverki mogoče dosegati boljše rezultate ter nasploh bolje poslovati in živeti, je nujno, da se izboljšajo medsebojni odnosi, pripravljenost za delo, samokritičnost, poštenost, iskrenost in pripadnost kolektivu, v katerem služimo svoj vsakdanji kruh.

Zavedam se, da se vse to v prihodnjem letu ne bo uresničilo. Vesel bom, če bodo te moči in upam, tudi želje večine, vsaj delno uresničene.

A. Drobnič

● JELKA Precej težav

Že v navadi je, da se v času okrog novega leta ozremo nazaj na prehojeno pot v minulem letu. Spomnimo se na uspehe in težave ter se na osnovi tega odločimo za najpomembnejše naloge v prihodnjem obdobju.

Začetek poslovnega leta za delavce JELKE ni bil najbolj spodbuden. Proizvodnja na žagi je potekala v omejenem obsegu in sicer samo na tesalnem stroju. Linija za razrez hlodovine je mirovala zaradi strojeloma

na polnojarmeniku. Veliko prizadevanj skupnih služb in vodstva delovne organizacije je bilo potrebnih, da smo dobili vsa potrebna dovoljenja in da smo lahko uvozili nov polnojarmenik. Tako je začela žagalnica s polnim obratovanjem sredi februarja.

Zastoj v obratovanju pa se je seveda pokazal tudi v nekoliko slabših rezultatih gospodarjenja v prvem trimesečju. Potem je obratovanje v žagalnici potekalo normalno, vendar zaostanka v

čem trgu. Del zmogljivosti pa bo potrebno preusmeriti v proizvodnjo za opremo objektov. Tako se bomo izognili povečanju zaloga in plačevanju dragih obresti za kredite.

Na področju žaganega lesa pa bo morala biti glavna naloga čimboljše izkoriščanje surovine ter prilagajanje takim vrstam razreza, da bomo dosegli čimveč izvoza.

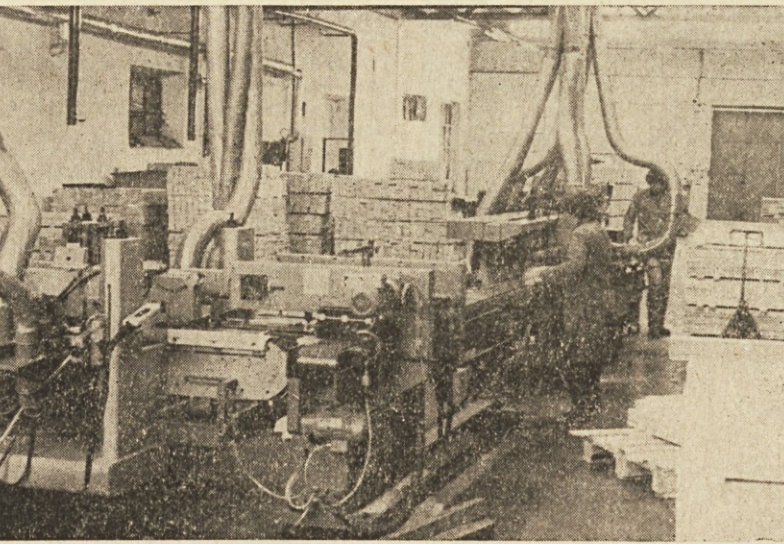
Vzporedno s temi prizadevanji pa bomo morali razmišljati tudi o posodobitvi proizvodnje pohištva in prihodnji programski usmeritvi. Tehnologija je že precej zastarela ter težko prilagodljiva sedanjim zahtevam po kvaliteti. Ravno sedaj se nam odpira možnost v okviru sodelovanja z delovno organizacijo Slovenijales-trgovina.

Omenjenih je bilo le nekaj najvažnejših nalog. Mislim pa, da bomo morali vsi delavci JELKE, pa tudi drugi, v prihodnjem obdobju napeti vse sile, da bomo lahko uspešno poslovali ob čedalje težjih pogojih za gospodarjenje.

A. Škrabec

● ŽAGALNICA Telegrafsko: dobro

Naj oceno letošnjega gospodarjenja in prihodnje naloge zgostim v zares telegrafskem slogu:

Proizvodni prostori za finalizacijo jelovine

Letos:

Začetek proizvodnje za finalizacijo jelovine v prvi fazi srednjeročnega programa o predelavi jelovega žaganega lesa;

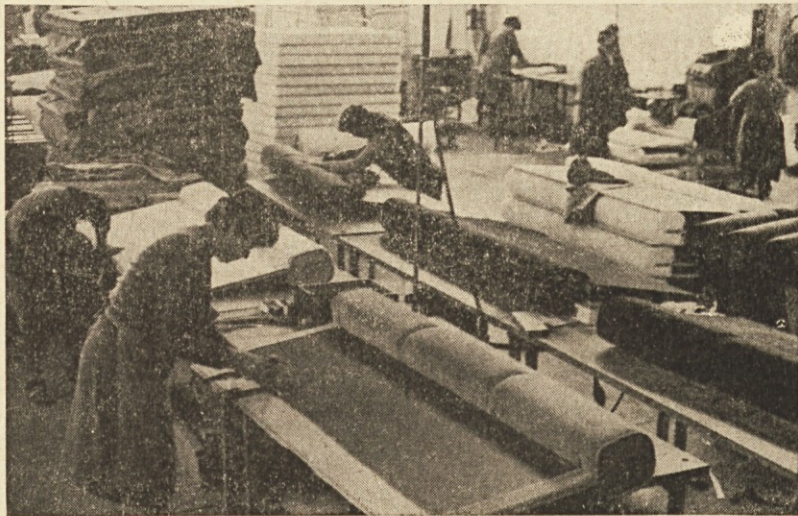
priprava programa dolgoročnega razvoja temeljne organizacije z razčiščenimi usmeritvami na celotnem Brestu.

A. Pišek

● TAPETNIŠTVO Težave z dobavo

Že pri sprejemanju poslovne politike in plana za leto 1984 smo ocenjevali, da bo to leto težavnejše na vseh področjih, zlasti pa pri nabavi in proizvodnji ter prodaji in izvozu. To se je tudi

Letos smo imeli stalne težave z dobavo kvalitetnega blaga od Dekorativne in drugih proizvajalcev. Le-ti niso zagotavljali redne dobave blaga v eni barvni niansi, ampak je bila ta od pošiljke do pošiljke drugačna, kar je povzročalo težave v proizvodnji, na tržišču pa reklamacije. Zelo nesolidno izpolnjevanje letnega plana dobavitelja sta bila tudi Novo-

Delovni posnetek iz TAPETNIŠTVA

spremenbe v standardnem načinu žaganja hlodovine in s tem povečanje izkoriščenosti surovine;

delovna disciplina.

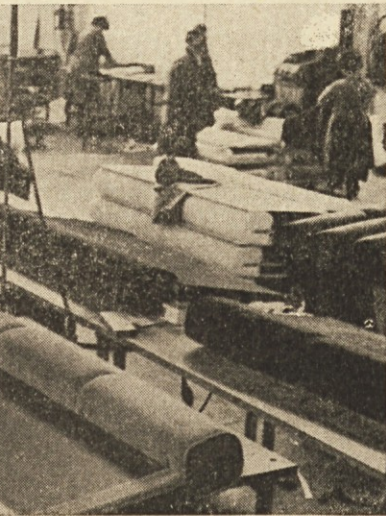
Prihodnje naloge:

Uresničiti zastavljene naloge, ki bodo opredeljene s proizvodnim načrtom;

še naprej humanizirati delo oziroma izboljšati delovne pogoje, razvijati programe pri finalizaciji jelovega lesa;

les in Goranprodukt za stranice LENKA, tako da smo imeli z redno dobavo teh garnitur na tržišče večne težave. Sodaso iz Tuzle nam je dobavljala polyuretan zelo slabe kvalitete, tako da se po skoraj desetletni proizvodnji garniture MOJCA sedaj prvič pojavilo več reklamacij zaradi slabih blazin iz polyuretana.

Bilo je še nekaj drugih težav, ki pa niso bistveno vplivale na samo izpolnjevanje letnega pla-

na, ki bo realiziran s 104 odstotki, kljub omenjenim težavam.

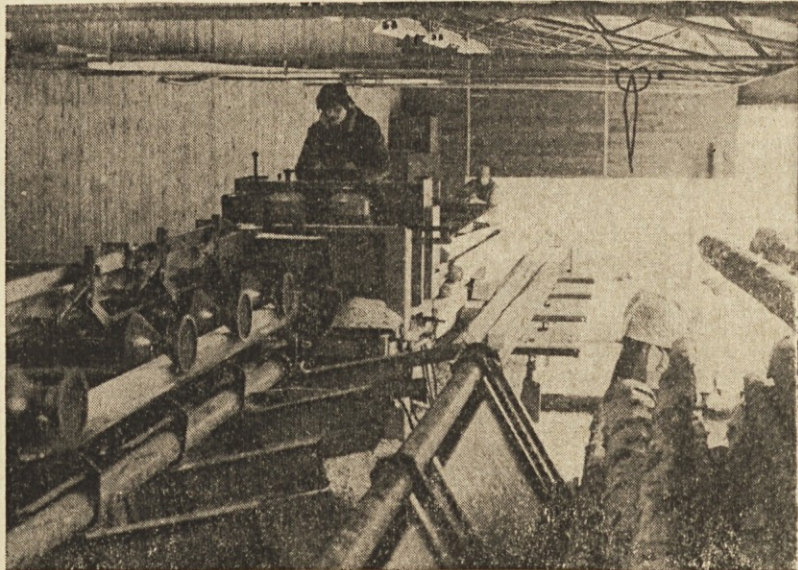
Precej več težav kot v oskrbi z repromateriali in v proizvodnji pa je bilo v prodaji, ker v prvem polletju nismo mogli zadostiti povpraševanju na domačem trgu in doseči načrtovanega izvoza. Šele v drugem polletju nam je uspelo pokriti vsa povpraševanja na domačem trgu in zmanjšati dobavne roke na mesec in manj.

Za prvo polletje lahko ugotovimo, da smo slabo gospodarili kljub fizičnemu porastu prodaje. Vzrok za to moramo iskati v zamrznitvi cen naših izdelkov in nenadzorovani rasti cen repromaterialov. To nam kaže indeks rasti porabljenih sredstev (190) in celotnega prihodka (178). Šele v drugem polletju so se ta negativna gibanja popravila, tako da bodo rezultati bistveno boljši kljub slabi prodaji v tretjem četrtletju, kar je značilno za vse vrste pohištva in za vse vrste potrošniškega blaga.

Letos bomo dosegli za okrog 165.000 dolarjev konvertibilnega izvoza, kar je samo 33 odstotkov letnega načrta, vendar pa je to glede na konvertibilni izvoz v preteklih letih velik napredek. Potrebno pa bo vložiti še bistveno več naporov, da z izvozom dosežemo pokrivanje z devizami lastnega uvoza in združevanja deviz v reproverigi. Najvažnejše pa je, da z večjim izvozom zagotovimo polno zasedenost proizvodnih zmogljivosti in s tem nemoteno delo vseh zaposlenih, kar mora biti naša osnovna naloga tudi v prihodnje.

Neuspehi na zunanem trgu nas morajo še bolj spodbuditi pri naših prizadevanjih za povečanje izvoza, da bodo v letu 1985 dejansko rodila sadove. Sedanje stanje na domačem trgu in ukrepi širše družbene skupnosti za zmanjšanje osebne in splošne porabe ne obetajo večjega povpraševanja po naših izdelkih.

Zaradi vsega tega bomo morali v prihodnje posvetiti še več pozornosti razvoju novih modelov za domači trg, pa tudi za izvoz, kvaliteti naših izdelkov in izboljšanju kooperacijskih odnosov v okviru Bresta in navzven. Povečati bomo morali tudi produktivnost zaposlenih in zmanjšati režijske stroške na vseh ravneh Bresta, saj imamo na tem področju še rezerve, ki jih ne znamo ali pa nočemo izkoristiti. Prepričan sem, da bomo to vendarle naredili in skupaj z vsemi kolektivi Bresta prebrodili težave, kakor smo tudi vse dosedanje. Vsekakor velja pregovor »v slogi je moč«; vendar morajo vsi dobro delati.

J. Gornik
(Nadaljevanje na 6. strani)

Tesalnica v JELKI

NOVOLETNE INVENTURE • NOVOLETNE INVENTURE • NOVOLETNE INVENTURE • NOVOLETNE INVENTURE •

Zramo ob rami

(Nadaljevanje s 5. strani)

● MINERALKA

Zares uspešno leto

Letošnje leto je bilo za našo temeljno organizacijo zelo uspešno, kar zadeva oskrbo s surovinami, pa tudi v proizvodnji in prodaji izdelkov.

Dokončno smo uspeli preusmeriti dobavo vermikulita s konvertibilnega na klirinško področje, kar je glede na splošno devizno stanje velik dosežek. Istočasno smo uspeli dobavo repromaterialov in večine rezervnih delov preusmeriti s tujege na domače tržišče. To nalogo smo si zastavili že v poslovni politiki ter jo uspeli izpeljati z mnogo truda in osebnih prizadevanj odgovornih delavcev naše temeljne organizacije.

Posebej je treba omeniti razkladanje vermikulita, ki smo ga sicer dobivali po železnici sproti, vendar v velikih količinah. Kljub temu, da so vagoni prihajali tudi ob nedeljah in praznikih, smo se uspeli organizirati

To nam je letos v celoti uspelo ob velikih prizadevanjih najodgovornejših delavcev v temeljni organizaciji. Da smo zadostili vsem potrebam, smo morali občasno podaljševati delovni čas oziroma uvajati troizmensko delo ob enakem številu zaposlenih. Zavedajoč se gospodarskega položaja, smo ob tem delavci v Mineralki pokazali visoko delovno zavest.

Uspehi, ki smo jih dosegli v posameznih obdobjih, so vsekakor vzpodbudni in kažejo na široke možnosti za prodajo negor plošč tudi v prihodnje.

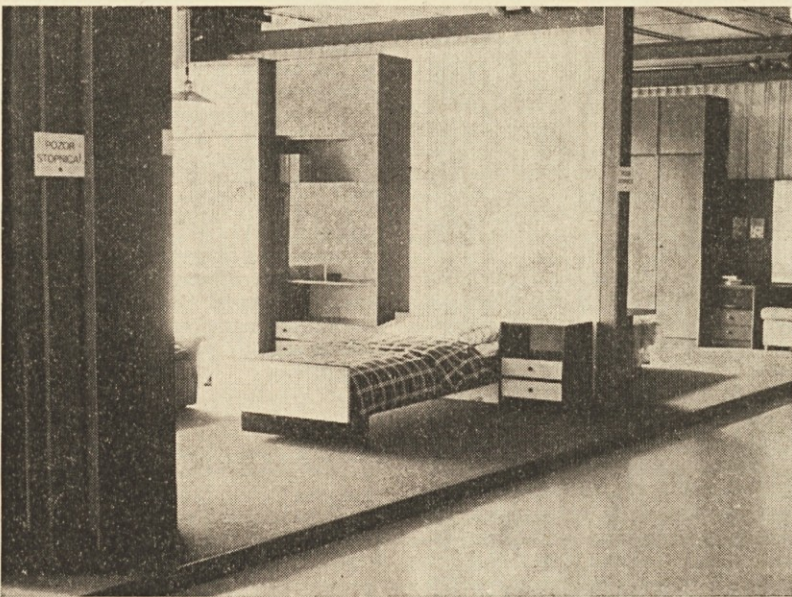
Seveda pa si bomo morali še naprej prizadevati za čimboljšo kvaliteto izdelkov, ker od kvalitete je odvisna tudi prodaja.

Tudi v letu 1985 si bomo prizadevali voditi proizvodnjo tako, da bomo zadostili potrebam trga, hkrati pa ne povečali zaloga izdelkov in repromaterialov, ker bi drugačen način poslovanja predstavljal glede na visoko obrestno mero povečevanje stroškov.

Posebno skrb bomo morali posvetiti vsem vrstam kontrole (vhodna, medfazna, končna), paziti, da bo plošča negor na tržišču obdržala mesto, ki smo ji ga priborili in redno spremljati na-

da so se te plošče uveljavile na jugoslovanskem trgu in jih je trg sprejel. Za to še posebno priznanje zaslužijo delavci, ki so delali na tem področju.

Zelo dobri dosežki so bili tudi v prodaji tapetniških izdelkov in kuhinj. Na tem področju imamo dobre prodajne programe, ki jih je trg sprejel. Če bi se uspela proizvodnja nekoliko bolj prilagoditi potrebam trga, bi bili uspehi še boljši.

Lepo urejen prodajni prostor v ljubljanski NAMI

Posebno lepe uspehe smo dosegli pri sodelovanju s Slovenjalesom, in sicer na oblikovnem, pa tudi na prodajnem področju. Prodaja programa Helena, ki smo jo skupaj pripravili prek SPC Črnuče, nam je omogočila, da je temeljna organizacija Jelka zmanjšala zaloge in da ima v primeri s preteklim letom dobre poslovne rezultate.

Tradicionalno dobra prodaja žaganega lesa, iverk in kosovnega pohištva se je nadaljevala tudi letos.

Najteže in najmanj uspešno smo prodajali izdelke iz temeljne organizacije Pohištvo. Ker smo bili v začetku leta nekompletni in je proizvodnja Maje kasnila, nismo izkoristili zelo ugodne konjunkturo, ki je bila v začetku leta. Porast cen, manjša kupna moč, zaostreni prodajni pogoji, predvsem z vidika prodaje na kredit, so pokazali zobe. Verjetno je to najbolj občutila prav ta temeljna organizacija. Celoten sistem gospodarske politike je proti takemu načinu proizvodnje, kot jo zaradi objektivnih dejstev ima ta temeljna organizacija. Nujno je, da s predvidenimi investicijskimi posegi za devno popravimo.

O naših letošnjih poslovnih odnosih moram povedati, da so bili zelo uspešni. Brest si je zopet pridobil zaupanje pri kupcih, kar je vsekakor posledica dobrega dela večine delavcev v prodaji.

Posebno pa bi poudaril, da je k dobri rezultati prodaje prispevala tudi dobra organizacija dela, saj smo edini uvedli posamično nagrajevanje, ki je gotovo dalo ugodne rezultate. Škoda je le, da naš takšen sistem preveč enostransko ocenjujejo. Želel bi le, da bi podoben sistem čimprej vpeljali tudi v drugih temeljnih organizacijah, kar bi nam vsem skupaj gotovo dalo boljše rezultate in s tem tudi večje osebne dohodke.

Nepošteno bi bilo, če ne bi posebej poudarili dela na špediciji na Rakeku, saj vemo, da tam delajo tudi ob sobotah, nedeljah in praznikih. V tem času nismo plačali niti dinarja stojnin, čeprav so ustrezni predpisi zelo strogi.

S. Zidar

● SKUPNE DEJAVNOSTI

Večja učinkovitost!

V primeru Skupnih dejavnosti gre za poseben položaj in vlogo v okviru Bresta, saj opravljajo tista dela in naloge, za katera so se temeljne organizacije dogovorile, da bodo opravljana skupaj za celotno delovno organizacijo. Zato se seveda postavlja vpra-

štim delovna skupnost Skupnih dejavnosti v letu, ki je za nami, svoje naloge v glavnem uspešno opravljala.

To pa ne pomeni, da vrste del in opravil ne bi mogli narediti boljše in kvalitetnejše. Prav ob tej misli se za naprej postavlja kot naloga tudi to da se sleherni delavec delovne skupnosti bolj postavi v položaj opravljanja nalog za potrebe organizacije in celotne delovne organizacije, da so torej vsa dela v Skupnih dejavnostih, sicer nekatera bolj neposredno, druga pa manj, v prizadevanjih za doseganje večje in kvalitetnejše proizvodnje v temeljnih organizacijah, doseganje boljših poslovnih rezultatov ter hitrejši razvoj temeljnih organizacij in celotnega Bresta.

Mislím, da te zavesti še ni dovolj. Obenem pa se tudi v temeljnih organizacijah pojavljajo enostranska in poenostavljena pojmovanja, kot da gre zgolj za čisto režijo.

Dejansko pa bo treba rešiti vprašanje, s katerim se bomo srečevali tudi v naslednjem letu, kako se bolje in racionalneje organizirati za doseganje boljših rezultatov, kako tudi delo in bremena med delavce enakomerneje porazdeliti, doseči marsikje boljši odnos do dela tudi z večjim redom, disciplino, fleksibilnostjo in sodelovanjem med delavci in tudi med različnimi službami.

Poleg vseh sprotih in stalnih nalog, ki izvirajo iz poslovnih usmeritev temeljnih organizacij in Bresta v prihodnjem letu, naj omenim dve neposredni nalogi, pomembni za razvoj celotnega Bresta, v kateri bodo poleg vseh delavcev Bresta v strokovnem in delovnem smislu v prihodnjem letu vključene na različni način tudi vse službe naše delovne skupnosti: uresničitev predvidene večje investicije v Pohištvo ter priprava srednjeročnega in dolgoročnega načrta razvoja naše delovne organizacije.

J. Frank

● UVOZ

Umiritev predpisov

V primerjavi z leti nazaj je bil letos le narejen določen premik naprej, kar zadeva zmanjšanje administriranja. Manj je bilo sprememb predpisov, bančnih in carinskih odlokov, ki so v preteklosti zmanjševali možnosti za uvoz oziroma zahtevali dodatna pridobivanja soglasij in dovoljenj.

Poslovanje je bilo toliko lažje, ker smo imeli poleg splošnega uvoza možne tudi druge oblike, kot so maloobmejni promet po tržaškem sporazumu, sejemske količine uvoznega blaga, tekoči računi in kompenzacijski posli.

Prepričan sem, da smo se iz dosedanje prakse nekaj naučili in prišli do spoznanja, da mora predvsem združeno delo odločati, za katere namene bo porabilo z izvozom ustvarjena devizna sredstva v okviru priznane razpoložalne pravice.

Letos se bomo približali načrtovanemu uvozu za delovno organizacijo, so pa seveda razlike med posameznimi temeljnimi organizacijami. Vzroki te razlike so predvsem v izvozu.

V tem letu smo uspeli prek sejmov uvoziti tudi nekaj več opreme kot preteklo leto, čeprav so omejitve uvoza opreme še vedno v veljavi.

Sodelovali smo tudi z nabavo na domačem trgu pri deviznem združevanju z domačimi dobavitelji in smo te potrebe med letom usklajevali in skoraj v celoti pokrivali.

In kako v prihodnjem letu?

Na to vprašanje je danes težko zanesljivo odgovoriti.

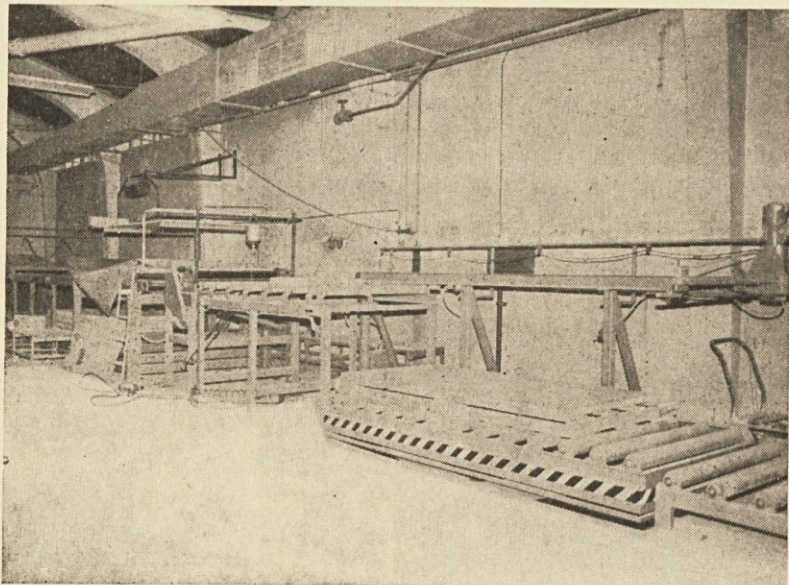
Na osnovi znanih podatkov in resolucije za prihodnje leto pogoj za uvoz ne bi smeli biti slabši kot letos, predvsem, kar zadeva razpoložalno pravico z devizami.

Pri uvozu nove opreme, brez katere nam konkurenčnost na tujem in domačem trgu upada, je pričakovati, da jo bo možno v prihodnjem letu uvažati v okviru 10 odstotne razpoložalne pravice konvertibilnega priliva. Seveda sta to želja in zahteva iz gospodarstva, na odgovor pa bomo morali še nekaj časa počakati.

Za prihodnje leto načrtujemo okrog 8 odstotkov večji uvoz od letošnjega. To povečanje gre predvsem na račun višjih deviznih cen in pa na večje potrebe po uvozu rezervnih delov za vzdrževanje že zastarele strojne opreme.

C. Komac

Predvidena linija za oplemenitenje plošč

tako, da nismo nikoli plačali stojnine, hkrati pa je proizvodnja plošč tekla po načrtih. Poudariti je tudi treba, da smo vsa ta dela opravili z enakim številom zaposlenih, brez najemanja novih delavcev. Za razkladanje poiščemo delavce, ki v rednem delovnem času opravljajo povsem druga dela.

Ugodno pri tem je to, da imamo material pravočasno na zalogi, hkrati pa sprostimo vagone, katerih pomanjkanje je v železniškem gospodarstvu več kot očitno.

Veliko dela smo vložili v prodajo izdelkov. Vse kaže, da so ta prizadevanja uspešna, saj se nam v zadnjem času odpirajo čedalje širše možnosti za prodajo poleg v ladjedelništvu tudi v gradbeništvu.

Upošteva se smernice oziroma sprejete ukrepe za poslovanje v zoženih pogojih gospodarjenja smo uspeli zmanjšati zaloge izdelkov, surovin in repromaterialov na najmanjšo možno mero. Glede na potrebe tržišča, ki so zaradi posebnih zahtev v gradbeništvu in ladjedelništvu po dobavi močno nihale, smo sproti prilagajali proizvodnjo negor plošč različnih debelin in dimenzij, kar je zelo ugodno vplivalo na koeficient obračanja obratnih sredstev.

predek na področju proizvodov iz podobnih materialov v svetu.

Več pozornosti bomo morali posvetiti notranjemu redu in delovni disciplini predvsem pri vzdrževanju, kjer bo treba še posebej skrbeti za preprečevanje zastojev.

A. Zidar

● PRODAJA

Premalo izrabljene možnosti

V navadi je, da na koncu leta napravimo inventuro o svojem delu, da ocenimo dosežke in obenem kritično ocenimo težave, s katerimi smo se srečevali.

V glavnem lahko rečemo, da je bilo leto, ki ga zaključujemo, za prodajo na domačem trgu uspešno. Vsekakor pa ne enako uspešno za vse temeljne organizacije.

Nekatere so bile nadpovprečno uspešne in jih je treba posebej izpostaviti. Na prvo mesto bi postavili Mineralko. Tudi največje optimiste so uspehi prodaje Negor plošč letos lahko prepričali,

V spreminjajočih se pogojih

● ZUNANJE TRGOVINSKO POSLOVANJE

Tako kot vrsta preteklih let je bilo tudi letošnje v znamenju stalnih sprememb zunanje trgovinskih predpisov; spreminjali so se pogoji za uvoz, še bolj pa pogoji za izvoz naših izdelkov. Pri uvozu smo se srečevali s pomanjkanjem deviznih sredstev, saj nam razpolagalna pravica z devizami ni vedno zadoščala za sprotno pokrivanje vseh naših deviznih obveznosti (uvoz, združevanje v reprodukcijski verigi in ostale obveznosti). Na področju izvoza pa so bile največje spremembe v poslih na osnovi malo-obmejnega prometa z Italijo, pri kompenzacijskih poslih in pri dolgoročnih proizvodnih kooperacijah. V nekaterih državah so vpeljali tudi zaščitene carine za nekatere naše izdelke.

Vse to je povzročilo nekatere težave v poslovanju med letom, vendar našega izvoza ni bistveno zavrlo. Tako smo dosegli okrog 12 milijonov dolarjev konvertibilnega izvoza, kar je za približno 15 odstotkov več kot v letu 1983. Vendar moram poudariti, da bi bila ta številka lahko še večja, če ne bi bilo zamud v proizvodnji, težav s kvaliteto izdelkov in napak pri odpremah blaga.

Vse to so dejstva, ki zavirajo naš izvoz, istočasno pa tudi naloga za vse nas, da te pomanjkljivosti v letu 1985 odpravimo in tako še bolj povečamo izvoz ter ne nazadnje tudi dohodek posameznih temeljnih organizacij.

Velike težave nam povzročajo tudi možnosti naše proizvodnje. V svetu vlada recesija, zato kupujemo samo izdelke, ki so kvalitetni, ki imajo večji delež masivnega lesa in so oblikovani po zadnji »modi«. Tem zahtevam pa naša proizvodnja sledi vse težje, saj s tovarnami, ki so sposobne proizvajati v glavnem le preproste ploskovne programe, ne moremo slediti omenjenim zahtevam. Tako vse teže dobivamo ustrezne programe za našo proizvodnjo, še zlasti pa po ustreznih cenah. V letih, ki prihajajo, bomo morali zato vlagati sredstva v posodobitev strojne opreme, saj bomo v nasprotnem primeru v razvoju še bolj zaostali, kar pa bi konec koncev vodilo k zmanjševanju izvoza.

In kaj načrtujemo za leto 1985? Načrti temeljijo na domnevi, da se pogoji na zunanje trgovinskem področju poslovanja ne bodo bistveno poslabšali ali spremenili. Če bo temu tako, ocenjujemo, da bo možno doseči okrog 13,5 do 14 milijonov dolarjev konvertibilnega in okrog 2 milijona klirinškega izvoza, kar bi bilo okrog 20 odstotkov več kot v letu 1984; pri tem pa naš uvoz ne bi bistveno porasel.

Kljub takemu povečanju izvoza pa se bomo tudi v letu 1985 še vedno srečevali z vprašanji devizne likvidnosti in bomo morali zato kar najbolj racionalno razporejati ustvarjene devize, če želimo, da ne bi zašli v večje težave. Kljub vsemu pa lahko zaključimo, da so to ob kar največjih prizadevanjih nas vseh realni cilji, ki jih bo v letu 1985 moč tudi doseči.

L. Ule

Razmeroma ugodno

● IZVOZ

Za letošnje Brestove izvozne rezultate lahko ugotovimo, da so sorazmerno ugodni. To pomeni, da so večji kot lanski, vendar pod načrtovanimi in pričakovanimi. Predvsem smo v primerjavi z lanskim letom povečali izvoz na konvertibilna področja, medtem ko smo v klirinškem izvozu pod že doseženimi lanskimi rezultati.

Kljub temu, da smo leto 1984 pričeli z dokaj dobro pokritostjo proizvodnje za izvoz, so od mikri od zastavljenih ciljev preveliki in zahtevajo podrobnejšo oceno. Ocenjujemo, da so na manjši izvoz vplivali predvsem naslednji vzroki:

- neizpolnjevanje dobavnih rokov,
- slaba kvaliteta izdelave,
- neprimernost posameznih izvoznih programov,
- odpovedi kupcev za že dogovorjene posle.

Kar zadeva izpolnjevanje dogovorjenih rokov, lahko ugotovimo, da smo kljub opozarjanju in najrazličnejšim sklepom čez vse leto naredili bore malo, saj se položaj bistveno ni spremenil oziroma se je v nekaterih primerih proti koncu leta celo poslabšal.

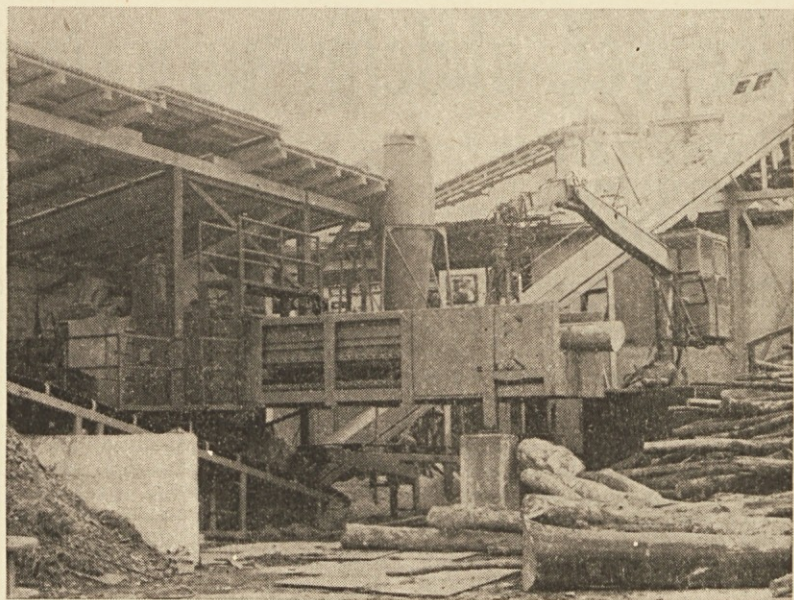
Podobno kot za izpolnjevanje dobavnih rokov lahko ugotovimo tudi za zagotavljanje ustrezne kvalitete izvoznih programov. V naših delovnih kolektivih še ni prišlo do spoznanja, da svetovna tržišča ne prenesejo »šlamparij«. Vsekakor se v proizvodnji pojavljajo objektivne težave, ki onemogočajo doseganje dobre izvozne kvalitete. Ne moremo in

ne smemo pa se ukloniti mnenju, da je za tako ceno izvoznih programov kot jo prizna zunanje tržišče, kvaliteta naših programov dobra.

Posamezne Brestove temeljne organizacije imajo posebno tehnologijo, za katero je včasih težko najti ustrezne izvozne programe. Tudi v letu 1984 je prišlo do večjih ali manjših težav pri zagotavljanju primernih programov za posamezne tovarne, kar pa seveda neposredno vpliva tudi na kvaliteto izdelave in izpolnjevanje dobavnih rokov.

Pomudimo se še pri četrtem vzroku, za katerega lahko trdimo, da se Brest z njim v preteklosti razen v izjemnih primerih ni srečeval. Letos pa smo imeli nekaj takih primerov, kar je imelo za posledico naraščanje nekurantnih zalog, katere delno prenašamo še v prihodnje leto. Vzroki za tako stanje so delno v nezaupanju kupcev, sporni kvaliteti, nepravčasni dobavi, ne nazadnje pa tudi v prepenjevanju sposobnosti posameznih kupcev.

V leto 1985 stopamo z nekoliko slabšo pokritostjo izvoznih zmogljivosti kot letos. Vendar to velja le za posamezne temeljne organizacije in še to časovno omejeno predvsem na prvo četrtletje. Takšnemu stanju botrujejo na eni strani velike odpreme posameznih programov v zadnjih letošnjih mesecih, na drugi strani pa kasnitve v odpremah iz leta 1984 na prve mesece prihodnjega leta. Tako bodo kupci naše blago prejeli šele v prvem četrtletju in se bodo odločali za ponaročila v drugem četrtletju, kar ima za posledico že omenjeno praznino pri zago-

Ureditev vhodnih enot — novi iverač v IVERKI

tovitvi zasedenosti proizvodnih zmogljivosti.

Da bomo postavljene cilje v izvozu za prihodnje leto uspešno dosegli, se moramo vsi delavci Bresta še bolj kot do sedaj vključiti v prizadevanja za ustrezno kvaliteto izvoznih programov in za spoštovanje dobavnih rokov.

Le strogo spoštovanje obeh dveh glavnih vzrokov in seveda vseh spremljvalnih, ki omogočajo normalen proizvodno prodajni proces, bo našo delovno organizacijo pripeljalo na takšno mesto v lesni industriji, kamor sodi oziroma ji je to mesto nekaj že šlo.

B. Klešnik

Čedalje več težav

● NABAVA

Sedanji gospodarski položaj je z vsemi njegovimi slabimi posledicami letos močno občutila tudi nabavna služba. Pogoji za nabavo posameznih materialov so iz dneva v dan težji, saj je veliko materialov takih, ki jih je bilo »včeraj« še dovolj na trgu, danes pa jih primanjkuje. Sicer zaradi pomanjkanja materialov v proizvodnji do zastojev doslej ni prihajalo, večkrat pa je prihajalo do kasnitev, kar je slabo vplivalo na rezultat poslovanja.

Največ težav, ki so se vleklo skozi vse leto, je bilo z nabavo najbolj kvalitetnih furnirjev, ki jih na domačem tržišču primanjkuje zaradi prevelikega izvoza. Kljub velikim naporom je bila težavna tudi oskrba z lesnimi surovinami za Iverko.

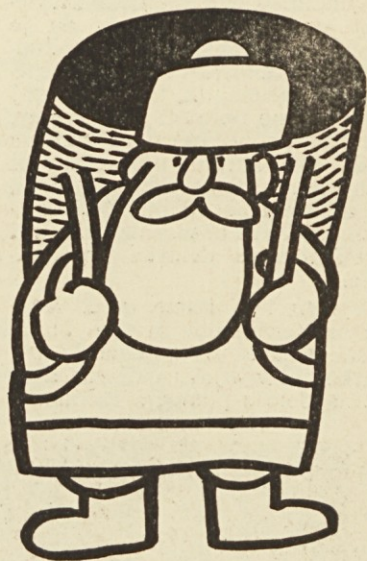
Vzrokov za slabo oskrbo je več; med glavnimi pa so neustrezna politika cen, velike obveznosti gozdarjev za oskrbo kurjave prebivalstvu, izvoz surovin, neredna dostava vagonov ter slabo vreme.

Pri materialih, ki jih primanjkuje, je prihajalo s strani dobaviteljev do izsiljevanj z višjimi cenami in deviznimi soudeležbami. Zaradi omenjenih vzrokov se pojavljajo »sive cene«, ki so ena od glavnih težav v jugoslovanskem gospodarstvu, in so bile dosežene z izsiljevanjem. Res je, da na administrativnih cenah ne moremo vztrajati, toda tržno veljavne pa si je velikokrat težko privoščiti.

Letos se je stanje na tržišču nekaterih materialov (lepila, ipren, tapetniško blago, laki, razrečila) malo izboljšalo, poslabšalo pa se je predvsem na surovinskem delu (žagan les, furnirji, les za iverko). Zaradi vse večjih proizvodnih zmogljivosti po Jugoslaviji, večje prodaje masivnega pohištva ter izvoza predvsem kvalitetnih vrst lesa nam dobavitelji večkrat namesto žaganega lesa nudijo tako slabo kvaliteto, ki je za predelavo zvečine neuporabna. Zato si poskušamo zagotoviti surovine z dolgoročnimi sporazumi, ki temeljijo na skupnem prihodku, sovlaganju in podobnem.

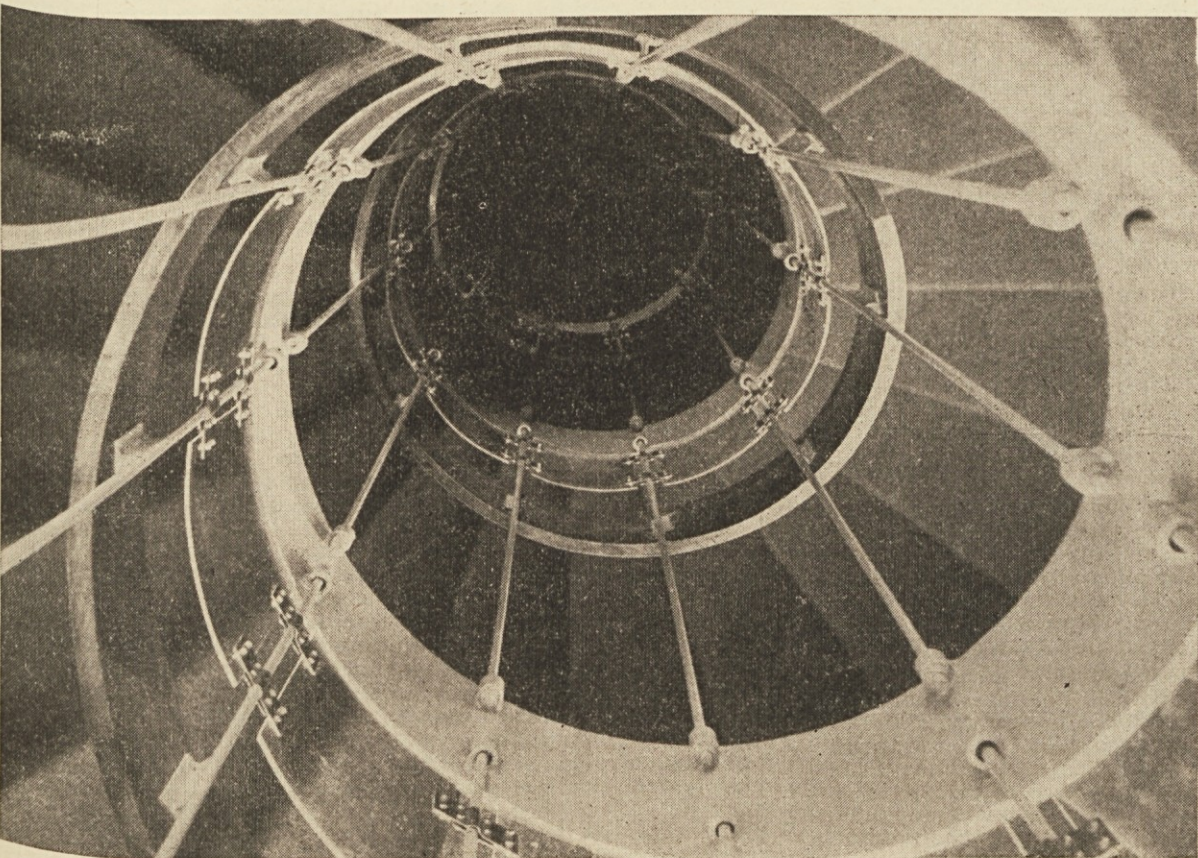
Poleg omenjenih težav se zaostrujejo tudi plačilni pogoji.

Pogoje na nabavnem trgu je za prihodnje leto težko oceniti. Iz resolucije o družbeno gospodarskem razvoju v letu 1985 lahko razberemo, da gospodarske težave v prihodnjem letu še ne bodo dosegle najvišje točke in bo zato položaj gospodarstva še naprej težaven. Glede na obremenitev gospodarstva bo še naprej pričakovati zviševanje cen, tako da je pričakovana inflacija med 70 in 75 odstotki. S takim odstotkom moramo računati tudi pri rasti cen vhodnih materialov.

Na novo sprejeti zakon o sistemu družbene kontrole cen določa, da bodo najvišje raven in način oblikovanja cen za leto 1985 določili zvezna vlada ter republiški in pokrajinski organi. Tako bo tudi za leto 1985 zvezni izvršni svet predpisal, za katere izdelke in storitve bodo morale delovne organizacije pošiljati obvestila 30 dni pred začetkom prodaje. V zvezi s tem pričakujemo še naprej »sive cene« ter nobenih bistvenih ugodnejših pogojev, ki bi normalizirali trg za nabavo na domačem tergo.

M. Levar

Vse več obdelav na računalniku

● AVTOMATSKA OBDELAVA PODATKOV

Računalnik si je na Brestu pridobil že kar lepo veljavo in iz leta v leto prevzema vse večje breme pri obdelavi podatkov. Tega se verjetno premalo zavedamo, predvsem zato, ker smo ga vpeljavali postopno. Koristnost računalnika bi pravzaprav spoznali tedaj, če bi ga ukinili, kajti vrednost informacije ugotovimo s tem, koliko bi izgubili, če je ne bi imeli. Upam si trditi, da bi bile izgube nekajkrat večje, kot pa so sedaj stroški za računalnik.

Letos nam je uspelo prirediti materialno poslovanje za LIV iz Postojne, tako da lahko podatke obdelujejo prek terminalov, ki so na njihovih delovnih mestih. V Gabru nam je uspelo zajeti sestavnice, opraviti kalkulacije in voditi evidenco o skladiščnem stanju polizdelkov, kar pomaga pri racionalnejši proizvodnji. V tovarni pohoštva so poleg sestavnice zajete tudi operacije in tekstovni opis le-teh, kar omogoča enostavnejše vodenje tehnološke dokumentacije, ter kalkulacije izdelkov poleg direktnih stroškov še izdelovalnih osebnih dohodkov. To bo poenostavilo tudi razpis delovnih kart in zajemanje osebnih dohodkov. Narejen je bil posnetek stanja v nabavi in v pripravi sta analiza in načrt za obdelavo tega področja.

Seveda pri vsem tem ni šlo brez težav, saj se je služba, ki upravlja računalnik, v zadnjih letih kadrovsko precej osiromašila. Veliko težav nam je povzročila tudi inflacija, saj je bilo potrebno ogromno programov popraviti, ker so postala polja premajhna (pričelo je zmanjkovati mest za številke).

Ne malo težav smo imeli letos tudi z zajemanjem podatkov, saj sta nam vse leto manjkali ena do dve delavki. To je povzročilo velike motnje pri delu v ekonomsko-finančni službi, pa tudi pri drugih TOZD, saj smo vedno vezani na roke.

Vsa ta leta nazaj si je naša služba prizadevala, da bi bilo na računalniku čim več obdelav. Sedaj smo prišli do tega, da je vedno več zahtev od uporabnikov, naj določeno stvar prenesejo na računalnik, tako da sedaj ne moremo opraviti vseh zahtev. Seveda pa so nekatere zahteve tudi take, katerih uresničitve bi zahtevala spremembe na drugih, že utečenih področjih. Take celovite odločitve bi morale prihajati prek vodstva delovne organizacije.

V letu 1985 bomo imeli večje število terminalov in tako bomo rešili težave pri zajemanju podatkov. Z vpeljavo nabavne službe na delo s pomočjo računalni-

ka pa pričakujemo večjo preglednost nad naročili in lažje načrtovanje odliva sredstev, pa tudi možnost za bolj načrtovano nabavo.

Nadaljevali bomo tudi z vodenjem proizvodnje s pomočjo računalnika, kar naj bi pomagalo TOZD pri terminiranju proizvodnje in s tem tudi pri pravočasnih naročilih nabavni službi.

Pri vsej tej rasti obdelav pa se odpirajo nova vprašanja, saj je vedno bolj zahtevno delo na področju zavarovanja podatkov, pa tudi posamezna področja se vedno bolj prepletajo, kar velikokrat otežuje rešitve. Neka spremembna namreč povzroči spremembo na več različnih področjih, kar pa zahteva skupinsko delo.

V zankah likvidnosti

● FINANČNI POSLI

Področje finančnega dela je tisto, kjer se končno izkaže umnost gospodarjenja in dela v delovni organizaciji, obenem pa je tudi najbolj izpostavljeno pri spremembah zakonodaje, saj se običajno prvi ukrepi začno prav tu.

Znano je, kakšen nered in nedoslednost sta bila na tem področju do pred kratkim. Zato je bilo ob koncu lanskega in v letošnjem letu sprejetih vrsto novih zakonov oziroma dopolnitev starih, ki naj bi pripomogli k večjemu redu, seveda pa so istočasno povzročili tudi nekatere težave v poslovanju. Omenimo naj samo dva najpomembnejša, in sicer zakon o začasnih prepovedi razpolaganja z družbenimi sredstvi za osebne dohodke v letu 1984 ter zakon o zagotavljanju lastnih in dolgoročnih virov za trajna obratna sredstva.

Prvi pomeni dopolnitev zakona o zavarovanju plačil med uporabniki družbenih sredstev, ker omejuje izplačilo osebnih dohodkov, če delovna oziroma temeljna organizacija nima poravnanih vseh zapadlih obveznosti, drugi pa onemogoča vlaganja v razširjeno reprodukcijo, dokler nima delovna ali temeljna organizacija z lastnimi ali dolgoročnimi viri pokritih trajnih obratnih sredstev (zaloge surovin in materiala, drobni inventar in embalaža, nedokončana proizvodnja, polizdelki, gotovi izdelki).

Omeniti velja še ukrep v zvezi z gibanjem obrestne mere, ki se mora prilagajati rasti inflacije in naj bi sčasoma dobila realno pozitivno vrednost.

Prej omenjeni ukrepi so in še vedno močno vplivajo na naše poslovanje. O pomanjkanju lastnih in dolgoročnih virov obratnih

sredstev in o nelikvidnosti kot posledici smo v OBZORNIKU že večkrat pisali. Naša likvidnost v preteklem letu še vedno ni bila taka kot bi si želeli, vendar je bila vsekakor boljša kot v letu 1983. K temu sta pripomogla ugodna prodaja in poslovni rezultat v prvem polletju, sledilo pa je krizno obdobje v juliju in avgustu zaradi manjše prodaje doma in v inozemstvu; v septembru in oktobru pa je bila konverzija kratkoročnih izvoznih kreditov ter kreditov za pripravo in proizvodnjo za izvoz v dolgoročne kredite, kar nam je prineslo tudi nekaj novih likvidnih sredstev.

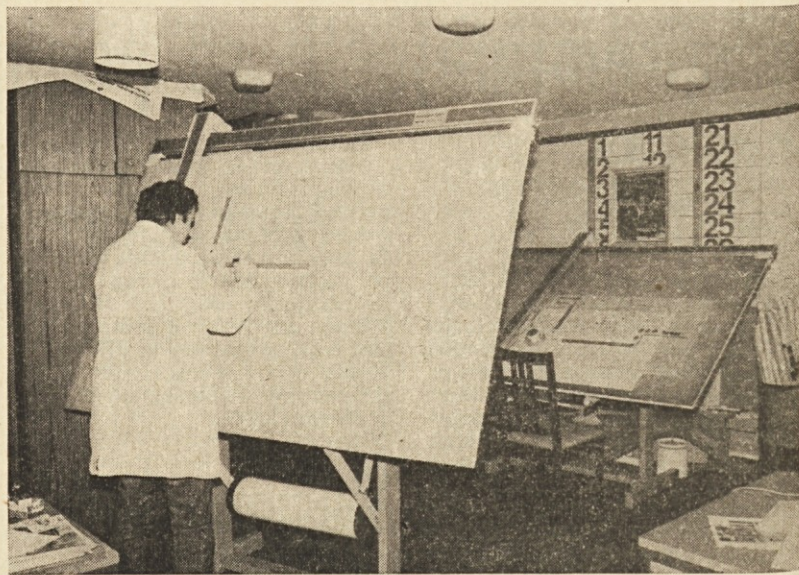
V novembru nam je poslovna banka nekoliko povečala limit kredita za pripravo in proizvodnjo blaga za izvoz (ki pa še vedno ne sledi realni rasti dinarske vrednosti izvoza). Izvoz je porasel, kar je ugodno delovalo na našo plačilno sposobnost. Blažilno delovanje na zaostren likvidnostni položaj je vsekakor imelo tudi reprogramiranje odplačila glavnice deviznega kredita, ki je bilo lani in delno še letos.

Kljub vsemu temu je naša odvisnost od tujih sredstev prevelika, saj nam visoke obresti ob vedno večjih obrestnih merah zmanjšujejo dohodek za več kot četrtno. To nam potrjuje tudi pokritost trajnih obratnih sredstev z lastnimi in dolgoročnimi viri. Samo nekaj naših temeljnih organizacij je na osnovi tega izračuna sposobna investirati prek zneska obračunane amortizacije, kar seveda onemogoča hitrejšo posodabljanje in razširitev proizvodnje. Zato bi morali težiti k temu, da bi zmanjšali zaloge vseh vrst, da bi z boljšim delom dosegli ugodnejše finančne rezultate in akumulacijo razporedili tudi za pokritje trajnih obratnih sredstev.

Ustvarjati bo potrebno takšne pogoje, ki jih zakonodaja zahteva pri izvajanju investicij, sicer bodo ostajale le želje, kljub temu, da sedanji čas zahteva hitro prilagajanje razmeram na tržišču, ki je možno le s primerno tehnično opremljenostjo in seveda znanjem.

Kaj pomeni izvoz za boljšo likvidnost, se je v letu 1984 že pokazalo, še bolj pa bo verjetno to pomembno v prihodnjem letu, saj je začela prodaja na domačem trgu upadati.

Omeniti moramo še nov zakon, ki je bil sprejet 9. oktobra, veljati pa bo pričel z novim letom. Gre za zakon o ugotavljanju in razporejanju celotnega prihodka in dohodka ter o ugotavljanju in razporejanju prihodka. Prinaša cel kup sprememb v naš obračunski sistem, kar se bo odražalo tudi v poslovanju od 1. januarja dalje. Ker je področje, ki ga ureja zakon, izredno obširno in

Iz našega razvojnega oddelka

zapleteno, bo potrebno temu nameniti poseben sestavek, to pa tedaj, ko bodo dana še nekatera izvedbena navodila in nov kontni načrt, saj so posamezna določila zakona nedorečena oziroma nejasna.

Kratka ocena finančnega poslovanja ob koncu leta bi bila: ob množici predpisov in ob vseh težavah, ki nas spremljajo že dalj časa, smo dokaj uspešno »prikmarili« v novo leto.

P. Kovšca

Čaka nas še dosti nalog

● ORGANIZACIJA IN KADRI

Tako kot na vseh ostalih poslovnih področjih smo letos skušali uresničiti tudi v poslovni politiki zastavljene kadrovske in organizacijske cilje. Ob tej priložnosti se bom omejil le na tiste, ki so zahtevali večja prizadevanja oziroma na tiste, kjer zastavljene politike nismo uresnili.

Letos se je bistveno popravila izobrazbena sestava zaposlenih. Na novo se je zaposlilo 42 študentov, ki so končali srednje usmerjeno izobraževanje in kar 13 študentov, ki so uspešno končali visokošolski študij. Med zaposlenimi delavci je 53 delavec, ki ima končano (VII. stopnjo) visoko šolo, 59 delavec, ki ima končano višjo šolo (VI. stopnjo), 330 delavec, ki ima končano V. stopnjo izobraževanja in kar 508 delavec, ki ima končano IV. stopnjo izobraževanja. Tako imamo kar 950 delavec, ki ima končano srednjo šolo ali več, kar predstavlja 40 odstotni delež od vseh zaposlenih.

Nedvomno imamo v teh delavcih ogromno intelektualno silo in znanje, ki ga lahko vsak dan sproščajo pri delu. Ti delavci, pa tudi vsi ostali, bi morali svoje izkušnje in sposobnosti uporabljati za nenehno izboljševanje organizacije, boljše kvaliteto, bolj varčno trošenje materiala, energije in še marsikaj.

Letos je končala šolanje prva generacija učencev usmerjenega izobraževanja in se redno zaposlila. Ti učenci so imeli med triletnim izobraževanjem sorazmerno malo proizvodnega dela oziroma praktičnega pouka. Za vse mlade delavce smo organizirali šestmesečno pripravništvo, tako kot za vse ostale, ki so končali izobraževanje na V., VI. oziroma VII. stopnji izobraževanja. Med pripravništvom se morajo mladi delavci usposobiti za neposredno delo na nekaj delih, kjer se zahteva strokovna izobrazba — poklic, kakršnega imajo. Še zlasti je pomembno, da dobro organiziramo pripravništvo za lesarje širokega profila, ki nam jih najbolj primanjkuje. V večini temeljnih organizacij in v Skupnih dejavnosti pripravništvo poteka v redu, so pa tudi izjeme.

Med mladino, ki končuje šolanje na osnovni šoli, ni prevelikega zanimanja za lesarske poklice. Prav gotovo je eden izmed temeljnih vzrokov, da se mladi ne odločajo za lesarje širokega profila, v tem, da pri nas nismo ustrezno ovrednotili del, kjer se zahteva ta poklic. Razlike v primerjavi z deli, kjer se zahteva enaka stopnja izobrazbe, vendar druge stroke — usmeritve, so za tri, štiri ali pa celo več razredov. Tečejo že ustrezni postopki, da bi te razlike odpravili.

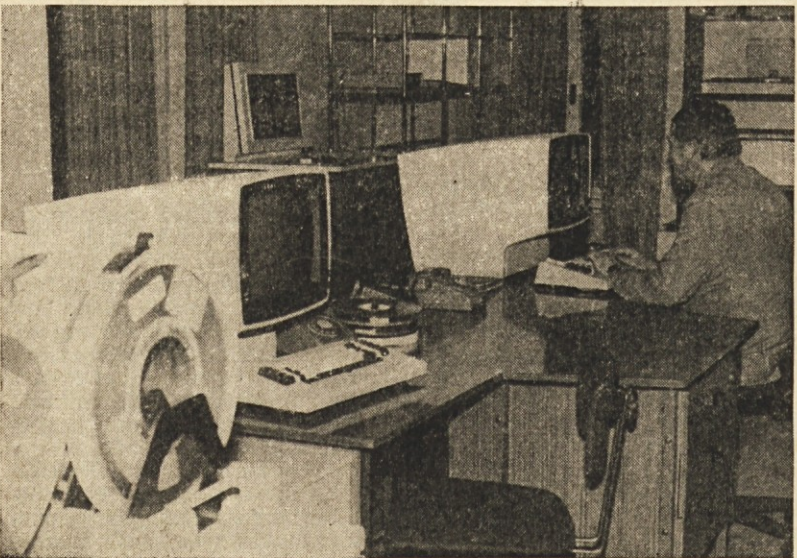
Ker očitno manjka delavcev na ključnih delih v proizvodnji, posebno v TOZD Pohoštvo, nas je to prisililo, da pričnemo z usposabljanjem že zaposlenih, ki naj bi znali delati na več delih, za kar naj bi bili tudi posebej stimulirani. Računam, da se bo prva skupina delavcev v TOZD Pohoštvo pričela usposabljati takoj po novem letu. Takšno usposabljanje bomo morali razširati tudi na druge temeljne organizacije.

Na področju nagrajevanja nismo uveljavili nobene bistvene sistemske novosti (nagrajevanje za učinkovitost in uspešnost, minulo delo). V sprejetem programu za usklajevanje naših samoupravnih aktov s panožnim sporazumom o delitvi dohodka in osebnih dohodkov bomo to stvar še posebej skrbno in tehtno pripravili in predložili v sprejemanje.

Organizacijskih sprememb ni bilo veliko. Pripravljali in dopolnjevali smo le najnujnejše. Naslednje leto pa bomo hitreje in temeljiteje proučevali in predlagali spremembe v razvidih del in nalog. Poskušali bomo uvajati nove metode in sisteme kontrole kakovosti sistemov za študij dela in časa in še kaj. Pripravljali bomo tudi analizo in predloge za odpravljanje nepotrebnih evidenc, predloge za bolj učinkovito organizacijo, boljše informiranost, smotnejšo delitev dela med temeljnimi organizacijami in strokovnimi službami in podobno.

Pri delavcih bomo skušali utrditi zavest, da so boljši poslovni rezultati predvsem posledica boljšega in temeljitejšega dela in naj delo zagotavlja boljše socialno varnost.

J. Otoničar

Delo pri računalniku

NOVOLETNE INVENTURE • NOVOLETNE INVENTURE • NOVOLETNE INVENTURE • NOVOLETNE INVENTURE •

Novoletni razgovori

Da v novoletni številki ne bi samo resnobno razglabljali o našem gospodarjenju in doseženih uspehih ter jadikovali ob težavah, smo pripravili tudi nekaj krajših in sproščenih novoletnih kramljanj z našimi sodelavci. Pobarali smo jih naslednje:

- V kakšnem okolju (družbi) najraje silvestruješ?
- Čemu bi v prihodnjem letu posvetil(a) največ pozornosti, če bi bil(a) predsednik(ca) izvršnega sveta (ni bilo opredeljeno, na kateri ravni in so zato odgovori še bolj zanimivi).
- Kaj želiš Brestu — in s tem sebi — v prihodnjem letu?

Oglejmo si torej odgovore!

Pogovore so pripravili Vili Frim, Danica Modic, Jože Klančar, Franc Truden, Viktor Jerič, Štefka Šebalj-Mikše in Božo Levec.

Jožica ŠKRLJ — disponentka v TOZD PRODAJA

— Zadnja leta silvestrujem doma, med svojimi, kjer se tudi najbolj počutim. V današnjih stabilizacijskih časih in ob vseh izdatkih, ki mi bremenijo osebni dohodek, bi si silvestrovanje neke zunaj doma namreč težko privoščila.

— Predsednica izvršnega sveta po mojem mnenju nima lahke in hvaležne naloge, voditi državo v tako težavnih gospodarskih razmerah.

Jaz bi največ pozornosti posvetila zavezitvi porasta cen ter utrditvi dinarja doma in v odnosu do tujih valut.

— Brestovcem želim, da bi imeli v prihodnjem letu, tako kot do sedaj, dosti volje in moči premagovati vsakdanje osebne težave in težave na delovnih mestih. Vodilnim delavcem poleg tega tudi želim, da bi podjetje še naprej uspeli obdržati na vsaj enaki finančni ravni dot doslej.

Mara VIDRIH, delavka pri pripravi lužil — TOZD POHIŠTVO

— Najraje silvestrujem doma, med svojimi, v krogu svoje družine. V domačem okolju se počutim tako varno sproščena, da me prevzame slovesen občutek sreče in zadovoljstva...

— Če bi bila v tem trenutku predsednica izvršnega sveta Slovenije, bi najprej naredila red na vseh področjih dela in življenja. Zaostrila bi odgovornost, da ne bi nihče niti pomislil na izgovarjanje. Poiskala bi vse tisto, kar še ne daje ugodnih rezultatov in to spremenila v koristno delo. Dajala bi tudi prednost drobnemu gospodarstvu.

— Kaj naj želim Brestu drugega, kot dobre poslovne rezultate in s tem vsem delavcem višji življenjski standard ter srečno novo leto.

Marjan ŠTRITOF, vodja izmene v oddelku montaža in pakiranje — TOZD JELKA

— Najraje silvestrujem z družino doma ali v ožjem krogu prijatelji. Menim, da je takšno vzdušje najbolj prijetno; tudi do sedaj sem največkrat silvestroval doma.

— Če bi bil predsednik izvršnega sveta, bi v prihodnjem letu posvetil največ pozornosti ukrepom za povečanje obsega in kakovosti proizvodnje, s tem pa tudi za povečanje realnih osebnih dohodkov.

Zavzemal bi se za izboljšanje delovnih in življenjskih razmer

oziroma za zadovoljevanje osebnih in skupnih potreb s povečanjem dohodka na temelju večje in kvalitetnejše proizvodnje in večanja kakovostnega konvertibilnega izvoza.

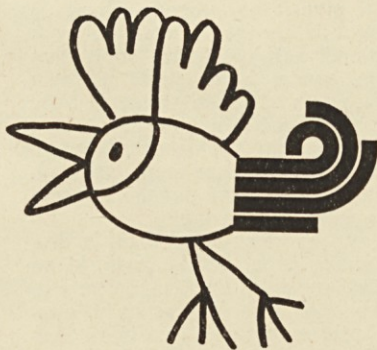
— Brestu želim v novem letu uspešno poslovanje, vsaj v takšnem obsegu, kot je bilo v tem letu, predvsem pa dobre poslovne rezultate in da ne bi nikoli bilo prisotno vprašanje nelikvidnosti.

Jožica ILERŠIČ, tehnolog — TOZD MASIVA

— Silvestrsko vzdušje je v pričakovanju novega leta toliko prijetnejše, kolikor več ljudi ob tebi doživlja te posebne občutke. Zato si jih vedno rada delim z vso družino v prijetni toplini domačega ognjišča in ob zabavnem programu na televiziji. Drugačnega okolja si niti ne zamišljam.

— Ko razmišljam o turističnem razvoju, pa naj si bo v »našem malem mestu« ali v širšem krogu naše občine, se zdrznem ob skromni turistični ponudbi našega kraja. Čudovito naravno okolje naših krajev je še vedno skrivnost za marsikatero obiskovalca, ki mu teh vrednot še vedno ne znamo dovolj prikazati in iz tega čimveč iztržiti. Ne vem, zakaj se še vedno postavlja dilema o Cerkniskem jezeru, ki bi lahko ob nekaj turističnem smislu dajalo prepotrebni dinar za razvoj celotne občine. Do kdaj tako?

— Vsem skupaj želim obilo zdravja in sreče, kolektivu TOZD Masiva pa še naprej tako uspešno leto. Naj bo težko pričakovana rekonstrukcija tovarne osnova za še boljše prihodnje rezultate.

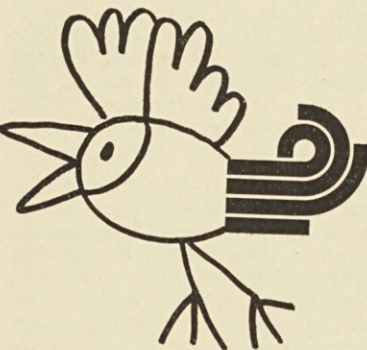
Ljuba OGRINC — TOZD GABER

— Navadno silvestrujem kar doma v krogu svoje družine. Mislim, da bo tako tudi letos. Doma je najlepše, pa tudi cene, ki bodo letos prav gotovo rekordne, te prisilijo, da moraš silvestrovati doma.

— Kaj bi dobrega storila v prihodnjem letu, če bi bila predsednica izvršnega sveta, je težko odgovoriti. Vsak namreč gleda to funkcijo po svoje. Ženske bi seveda gledale na svoj interes. Jaz bi bila za izenačenje dni poročniškega dopusta po vseh republikah. Ne bi dovolila, da se preveč dvigajo cene tistih izdelkov, ki gredo v lonec. Mislim pa, da bi se moral predsednik izvršnega sveta, ne glede katerega, občinskega, republiškega ali zveznega, držati tistega, kar piše v plan-

skih dokumentih, saj so v njih želje večine ljudi.

— Za prihodnje leto želim, da bi Brest uspešno posloval in da bi vse temeljne organizacije izpolnile svoje zastavljene naloge. Tako bomo ustvarili vse pogoje za nemoteno poslovanje in tudi osebni dohodki bodo zadovoljivi.

Branko HITI, vodja izmene v proizvodnji — TOZD IVERKA

— Najraje silvestrujem doma v krogu družine. Običajno silvestrujem skupaj z družino prijatelja. Otroci so že veliki in želijo tudi oni čakati novo leto skupaj z nami, saj je tudi zanje to nevsakdanji dogodek.

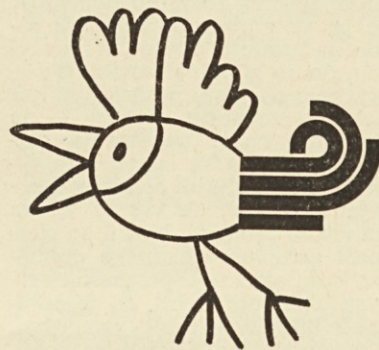
Vse pa je odvisno od razpoloženja v družbi. Večer preživimo ob dobri jedi in pijači ter glasbi. V zgodnjih jutranjih urah gremo voščiti sosedom srečno novo leto.

V naslednjih dneh gremo navadno na kakšno prireditev v širšo družbo.

— Takšne funkcije ne bi rad prostovoljno sprejel. Problemov je veliko. Zavedam se, da vseh ni mogoče rešiti čez noč, sicer bi jih verjetno že razrešili. Največ pozornosti bi posvetil stabilizaciji. Padanje življenjskega standarda bi poskušal vsaj zadržati, saj je nezadovoljstvo delavcev zaradi nizkih osebnih dohodkov že preveliko. Zaostril bi odgovornost

na vseh ravneh, da bi vsak posameznik odgovarjal za svoje delo. Samoupravljanje bi lahko poenostavili, saj se preveč sestankuje, kar vzame preveč časa, istočasno pa se zamegljuje odgovornost. Mladini ne zaupamo dovolj in je ne vključujemo v strokovno delo; zato bi posvečal več pozornosti kadrovske politiki. Posega v Cerknško jezero ne bi dovolil (zajezitive)! Ostane naj naravna znamenitost in naše bogastvo. Na področju turizma ob Cerknškem jezeru pa bi lahko dosti več naredili, če bi bila za to finančna sredstva.

— Želim, da bi se Brest v prihodnosti bolj kot do sedaj preusmerjal v nove dejavnosti, da bi bolje gospodarili s sedanji sredstvi, da se ne bi borili le za svoj obstanek, da bi hitreje obnavljali zastarelo tehnologijo, da bi osebne dohodke dvignili vsaj na raven panoge oziroma na povprečje v gospodarstvu, da bi izboljšali medsebojne odnose, da bi mlade vključevali na delovna mesta, za katera so usposobljeni.

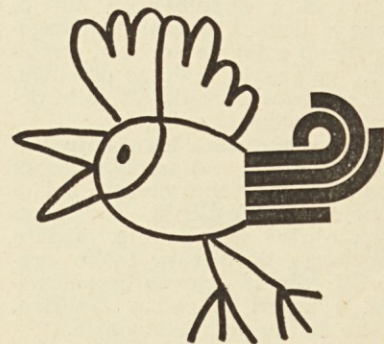
Zdravko ZABUKOVEC, koordinator blagovnega prometa — SKUPNE DEJAVNOSTI

— Najraje silvestrujem doma, v družinskem okolju, in sicer iz čisto preprostega razloga, ker se med letom ob ihtavo hitrem živ-

ljenjskem ritmu lahko le redko v miru usedemo vsi skupaj in se gremo v nekom posebnem družinsko sproščenem razpoloženju šaljive družabne igrice.

— Boris Kidrič je že leta 1952 izrekel trditev, da je osnovna naloga družbe kot celote (države), opredeliti glavne razvojne gospodarske usmeritve. Ko je to narejeno, pa naj se administracija čim manj vmešava v gospodarstvo. Mi pa smo zdaj zajadrali v povsem drugo skrajnost. In če bi že bil predsednik izvršnega sveta, bi mi bila ta ugotovitev osnovna iztočnica, osnovno vodilo pri delu.

— Brestu in Brestovcem želim v prihodnjem letu več strpnosti pri reševanju zapletenih zadev in več kvalitetnega dela.

David ŠTEFAN, vodja modelne delavnice — TOZD POHIŠTVO

— Navadno silvestrujem doma, v družinskem krogu. Dobro se počutim tudi v družbi znancev in prijateljev. Srečen sem, če dočakam novo leto, spodbujen z novimi pričakovanji.

— Če bi bil predsednik izvršnega sveta Slovenije, bi se lotil najprej cen. Umiril bi jih, k čemur bi seveda pritegnil vse ekonomiste in prednje postavil odgovornost, kar zadeva red na področju poslovnih predpisov.

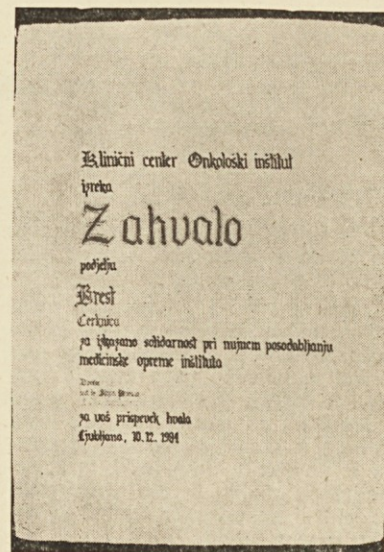
Od vsakega zaposlenega bi zahteval večjo delovno disciplino, boljše gospodarjenje. V tujini pa se ne bi toliko zadolževal, čeprav bi dopuščal več možnosti za uvoz repromateriala za vse tiste izdelke, ki bi bili namenjeni izvozu; zahteval bi tudi stodstotno kvaliteto izdelkov.

— Brestu, zlasti pa TOZD Pohištvo želim, da bi bila predvidena posodobitev opreme kar najbolj uspešna.

Cerkniščica pozimi

Zahvala Brestu

BREST je Onkološkemu institutu v Ljubljani odstopil 5000 dolarjev za ustrezno dinarsko protivrednost in tako skupaj s še 15 delovnimi organizacijami omogočil nakup gama kamere. To je sodobna naprava za hitrejše in točnejše postavljanje diagnoz in s tem tudi za pravočasno zdravljenje.

Razvoj, vendar prepočasen

STANJE IN NEKATERE USMERITVE RAZVOJA OBRTI
V OBČINI CERKNICA

Razvoj drobnega gospodarstva je v dolgoročnem programu gospodarske stabilizacije opredeljen kot ena izmed pomembnejših, a še ne dovolj uveljavljenih možnosti.

Tudi v naši občini v zadnjih nekaj letih opažamo, da pri razvoju obrti ni bilo kakšnih posebnih premikov. Trenutno je v občini 192 rednih obrtnikov, od teh je 24 gostincev, 69 avtoprevoznikov in 2 avtobusna prevoznika.

Opravljanje domače obrti ima prijavljeno 53 ljudi, s popoldansko obrtjo pa se jih ukvarja 76. Prav teh je vsako leto več. Za popoldansko obrt je namreč poslovne prostore lažje urediti kot za redno; pogoji za odpiranje redne obrti so zelo težavni; občan, ki se ukvarja s popoldansko obrtjo, ima v delovni organizaciji zagotovljeno socialno varnost, popoldne pa zasluži dodatne dohodke, ki so pogosto večji, kot če bi delal kot redni obrtnik.

Nekaj spodbude temu daje tudi obrtni zakon, saj upravni organ po zakonu ne sme zavrniti izdaje obrtnega dovoljenja, če občan izpolnjuje vse pogoje. Izdajo obrtnega dovoljenja lahko prepreči edinole delovna organizacija, v kateri je občan zaposlen, tako da mu ne izda soglasja.

Gotovo je, da s takšnim stanjem dopolnilne oziroma popoldanske obrti ne moremo biti zadovoljni in pričakovati je spremembe odloka o ureditvi nekaterih vprašanj s področja zasebne obrti v naši občini. Treba bo preprosto ugotoviti, katero popoldansko obrt je mogoče širiti in katero je treba omejiti. Mnenje splošnega združenja drobnega gospodarstva in zveze obrtnih združenj Slovenije je, da je treba opravljanje gospodarskih dejavnosti kot postranski poklic omejiti le na storitvene dejavnosti.

V sedanjih časih sta v primerjavi z drugimi obrtnimi dejavnostmi v najtežjem položaju proizvodna in še bolj storitvena obrt, predvsem zaradi zmanjšanih potreb potrošnikov in industrije glede na dejanske potrebe po teh dejavnostih, pa tudi zara-

di težav v zvezi z nabavo rezervnih delov in reprodukcijskega materiala.

Marca letos, ko je bil sprejet program razvoja obrti, je bil napravljen tudi seznam deficitarnih dejavnosti, ki bi nam služil kot osnova za večje davčne olajšave in ugodnejše kreditne pogoje. Tako že ustanavljajo nove obrtne dejavnosti, ki jih pogrešamo. Dobili smo fotokopirnico, dimnikarja, v kratkem bosta ustanovljeni dve obratovalnici, in sicer s pletilsko dejavnostjo ter za radiomehaniko in precizno mehaniko.

Vendar nam manjka še precej storitvenih dejavnosti, ki jih lahko razdelimo na stavbno obrt, servisne storitve ter osebne in druge storitve.

V proizvodni obrti so velike razvojne možnosti predvsem v lesno predelovalni, kovinsko predelovalni, elektro predelovalni, tekstilno predelovalni dejavnosti in še kje.

V gostinstvu je že nekaj let enako število obratovalnic. Če zanimanje za tovrstno dejavnost že je, se v glavnem omejuje samo na gradnjo bifejev. Kljub temu, da so gostilne številnejše — pod tem nazivom posluje več kot polovica sedanjih obratov — je vendarle treba upoštevati dejstvo, da nekatere izmed njih dejansko opravljajo dejavnosti bifeja. Jasno je, da vse to vpliva na višino prometa, hkrati pa siromaši kakovost gostinske ponudbe. Zato smo se v programu razvoja obrti opredelili, da je odpiranje bifejev potrebno zaustaviti, prihodnje nosilce obrti pa spodbujati k odpiranju gostiln s topljo hrano.

Avtoprevozna obrt se je v preteklih letih močno razvila, zadnja tri leta pa je čutili upadajočo tudi te dejavnosti. Na to so vplivale težave pri preskrbi z gorivom, pomanjkanje nadomestnih delov in avtomobilskih gum,

dotrajani in zastareli prevozniki parki, pa tudi neugodne splošne gospodarske razmere. Največkrat stara in iztrošena vozila potrebujejo nadomestne dele, zanje pa je treba čez mejo. Pri tem pa so vmes depozit in druge težave.

Poostriili so se tudi pogoji glede ustrezne strokovne izobrazbe za samostojno opravljanje avto prevozniške dejavnosti, saj mora kandidat poleg vozniškega dovoljenja ustrezne kategorije predložiti tudi spričevalo o uspešno končani šoli za voznike motornih vozil. Sicer pa današnji položaj terja takšno organiziranost avto prevozništvu, ki bo zagotavljal čimbolj racionalne in poceni vožnje. Zato bi bila številčna širitev te dejavnosti trenutno prej nezaželena kot pa potrebna.

V naši občini je doživela razcvet tudi domača obrt, pri kateri pa na žalost že ugotavljamo, da se ponekod oddaljuje od pravega pomena besede domača obrt in se spreminja že v serijsko proizvodnjo. Ta nezaželeni proces poskušamo zaustaviti predvsem s posredovanjem inšpekcijskih služb, od vseh prihodnjih domačih obrtnikov pa zahtevamo uradno potrdilo zveze obrtnih združenj o tem, ali sodi določen izdelek med predmete domače obrti.

Na koncu vendarle lahko ugotovimo, da drobno gospodarstvo potrebujemo, in sicer ne le začasno, temveč naj bi to postala dolgoročno perspektiva v razvoju našega gospodarstva. Možnosti so še neizkoriščene, predvsem glede zaposlovanja, kooperacije z združenim delom, ustanavljanja pogodbenih organizacij združenega dela in podobno.

Se vedno pa je veliko nerešenih vprašanj, ki močno zavirajo hitrejši razvoj drobnega gospodarstva; na primer nedovoljeno opravljanje obrti, ki se je v naši občini že kar preveč razvilo, premajhno število delavcev, ki jih obrtnik sme zaposliti, slaba organiziranost delavcev pri obrtnikih (še vedno nimajo organizirane sindikalne organizacije), težave z zagotavljanjem poslovnih prostorov in neizdelana urbanistična politika.

Eden izmed najmočnejših zaviralnikov v razvoju obrti pa je splošna miselnost v naši občini, ki obrti ni naklonjena. Vse preveč je še zakoreninjeno mnenje, da je obrtnik nekakšen kapita-

list, ki ogroža razvoj naše družbenopolitične ureditve.

Skrajni čas je, da s to miselnostjo prekinemo, saj je zastarela in ni več v skladu z našimi usmeritvami. I. Gornik

Novosti v knjižnici

RAČUNALNIŠTVO.

Bralci lahko posežejo po naslednjih knjigah s tega področja:
Laurie, P.: Čudoviti svet računalnikov
Gerlič, I.: ABC — računalništva
Hišni računalnik
Špiler, J.: Basic
Schofield, P., Ellershaw, D.: Basic za začetnike

KOCBEK, E.: Peščena ura

Knjiga vsebuje pisma, ki jih je avtor pisal Borisu Pahorju. Pisma zajemajo čas od 1940. do 1980. leta in govore o literaturi, različnih doživetjih v raznih krajih v tujini in o Kocbekovih življenjskih stiskah.

RAABE, W.: Sladkosned

Zgodba, v kateri prevladuje smisel za humor, čeprav opisuje nepojasnjen umor. Pomembna je zgodba zasmehovanega fanta, ki pa je sicer dobrosrčen, pogumen in pošten.

ERJAVEC, F.: Žabe

Živo opisane zgodbe o živalih. Bralec lahko iz opisov in ilustracij dobi jasno predstavo o žabah, močeradu, pupku in človeški ribici.

V novem stanovanjskem bloku v Vidmu je tudi prijeten prostorček za prijateljsko kramljanje

Andrej Likar

Cerknica in njena okolica

(Nadaljevanje in konec)

Cerkniško jezero ima pa tudi svoje povodne prebivalce, namreč ribe, race in povodne ptiče.

Ribe so tele: 1. ščuke, jako rodovitne; največja, ki so jo ujeli, je vaga 25 funtov; 2. šljajni, ki so najboljše in največji vaga okoli 5 funtov; 3. menki, ki so pa slabši za jed in tudi ne za sušilo, ker niso tako debeli; 4. kleni; so najmanj rodovitni in ne čez 3 funte težki, in 5. kapeljni po malih, iz skal izvirajočih vodah, ki so pa prav majhni in komaj omena vredni.

Rac je več plemen: 1. vélike race, ki na suhem jajčeca vale in potem peljejo mladiče v vodo; 2. špegljarji; ti se ne zležejo tukaj, ampak gre do preč meseca marca; 3. rjavoglavke; se tudi tukaj ne zležejo; 4. žvižgalke; 5. črni zvonci; 6. potavkarji; 7. hrepeljce; 8. liske ali postne race; te imajo na vodi svoja gnezda

iz bičja in plavajo po vodi, da lahko starka, jajca gode, iz gnezda pije; 9. žlicarce itd., tako da se vsem še imena ne vedo.

Povodne ptice so pa: kozice, dularji, martinčki, vélike in male kokoške ali mokožki.

Zdaj, ko usahne jezero vsako leto, ni ravno veliko in velikih rib. Kadar pa ne usahne dve ali še več let, jih je toliko, da jih ujamejo z enim samim zaulakom po 4 do 6 centov. Leta 1714, ko ni bilo jezera prej sedem let usahnilo, so bili nalovili toliko rib, da niso vedeli kam z njimi. Kranjci, Korošci, Štajerci so jih imeli celi post dosti.

Za njega, ki išče kratkočasje na jezeru, je najprijetnejše, voziti se po njem kak jesenski ali pomladanski dan popoldne, kadar je upadla voda že toliko, da plavajo glavice jezerskih cvetlic po vodi. Zdelo se mi je, kakor bi se vozil po kakem začaranem cvetličnem vrtu.

Tam po Javorniku pa se še pozna stara rimska cesta, ki je peljala na Trpo nad Starim trgom in na Metul-

lum v bloški fari. Morebiti so imele Zamostnice pod Gornjim jezerom kako zvezo s to cesto?

To tedaj je Cerkniško jezero, krasno, imenitno, posebno sloveče daleč okrog. In vendar bi bilo stokrat bolje za vso okolico, ko bi ga ne bilo; ker kaj pomaga ljudem naravna lepota, če pa zraven nje pomanjkanje trpe? Ko bi se jezero posušilo, ali vsaj njegov hitrejši odtok pospešil, koliko njiv in travnikov bi bilo lahko ondi, kjer raste zdaj sama pusta trava ali nič vredno bičje! In to ni nemogoče.

Gregor Kebe in Valentin Leskovec iz Jezera in pa Gregor Grebenec iz Cerknice so prehodili in prebrodili z veliko nevarnostjo lastnega življenja vso veliko Karlovico. Ti izvedeni in pametni možje pravijo, ako bi se velika Karlovica iztrebila, ponižala pri vходу, in ko bi se pretresi v njej razstrelili, in ko bi se obe Karlovici z grabljami prebodli, bi potem voda v jezeru ne zastajala, ali pa vsaj ne tako dolgo kakor zdaj.

Na podlagi teh skušenj je bil povabil lansko leto gospod okrajni poglavar v Planini sosednje občine, naj bi se posvetovale, kako bi se to delo začelo in speljalo. Pa spodletel mu je njegov vse hvale vreden namen, nekoliko zavoljo grajljive kratkovidnosti in nemarnosti nekaterih odbornikov, nekoliko pa zato, ker so ljudje zagazili v toliko revščino, da se boje vsakih novih naklad.

In tako je zaspala, če ne za vselej, vendar za dalj časa, zopet misel na jezersko osušenje. Rodovidni in radovedni popotniki bodo še občudovali naravno čudežno lepoto tega kraja, domači pa bodo tudi še za naprej pomanjkanje trpeli zraven njega.

Midva pa, dragi moj, pustiva skrb za osušenje drugim in pojdiva po-

gledat najbolj divji kraj tukajšnje okolice

ŠKOCJAN.

Škocjan je od Cerknice dobro uro daleč proti zapadu v Javorniku. Gre se skozi Zevše, potem po gozdu in pride se najpopred v zadnjo jamo. Misli si strašen prepad, globok 30 sežnjev in okrogel, ki meri po sredi kakih 20 sežnjev. Stene so iz žive skale, spodaj v dnu bobni jezerska voda, prišla od velike Karlovice sem. Čez ta prepad si misli lepo obokan, kamnit, sežen širok most, ki ga je sam večni Mojster sem postavil, misli si to in imaš podobo naravne znamenitosti tega kraja.

Nekoliko korakov od tukaj je druga enaka jama, zevška žaga, ki se loči od prejšnje le v tem, da se v to lahko pride z leve, jako strme strani. Tukaj v tem peklu so imeli Zevšarji nekdanj svojo žago. Krclje so spuščali od omenjene strani notri in spet žagance z velikim trudom na ramah ven nosili. Ko je tukaj v tem breznu voda opravila svojo dolžnost, se spet zgubi in pride na dan pri rakovski žagi, ki je pa zdaj tudi podrta, ker graščina ni hotela več lesa za kupčijo izkazovati.

Kakor bi se voda tukaj veselila, da se je otela temnih podzemeljskih votlin, se prijazno vije naprej po zelenih senožetih. Pa reval! Ni ji privoljeno dolgo veseliti se dneve svetlobe, ker strašno pogubno ji nasproti zija škocjansko žrelo. Bregovi se čedalje bolj stiskajo in kjer so najožji, pelje z brega v breg 50 korakov dolg naraven most, tako lepo obokan, kakor bi ga bila delala prava umetna roka.

Na desni strani mosta sta stali nekdanj cerkev pri cerkvi, večja sv. Kancijana in manjša sv. Benedikta, na mostu pa je stalo cerkvenikovo stanovanje, ki je imel v tem divje

romantičnem kraju svoje njive in senožeti, ter je redil mnogo živine. Njegovo stanovanje pa je zdaj do tal podrto in od cerkve je samo še svetišče ali prezbiterij sv. Kancijana videti.

Ako se vstopiš na most in gledaš sebi nasproti zevajoče žrelo, groza ti bo kosti spreletela, nehote boš povzdignil svojega duha kvišku ter vzdihnil: Moj bog, kako čudapolni si v svojih stvaritvah!

Kakor se nedolžna sramežljiva lepota ne nastavlja na ogled zijalastemu svetu, tako se je umaknila tudi narava s svojo divno krasoto v ta tihi in samotni kraj, ki ga je bila pobožnost bogoljubnih prednikov še posebej prav po krščansko povzdignila in Bogu posvetila.

Kadar usahne voda, gre se lahko daleč naprej notri po žrelu. Prec za vodom se tako razprostira votlina, da ni mogoče kamna do stropa poriniti. Strop je poln lepega belega kapnika, ki se lesketa ob lučni svetlobi v raznih podobah. To tedaj je sloveči škocjanski kraj, ki se mora gledati in gledati, ako se hoče od njega pravi zapopadek imeti.

Ker si se, dragi moj, že poslovil pri prijaznih in postrežnih Cerkljanih, pojdiva od tukaj raje bližnjo pot po gozdu nazaj na Rakek, kjer je bil začetek najinega ogledovanja. Pičlo uro imava do tja, kratko pot, ki nam le prehitro mine med prijaznimi in domoljubnimi pogovori. Kaj? Vprašaj me pri slovesu, kaj da hočem od tebe za svojo postrežno ljubav, s katero sem te spremljal po Cerknici in njeni okolici ter ti tolmačil ondašnje imenitnosti. Ker že nočeš drugače, veš kaj: izkazuj mi tudi v prihodnje svojo ljubezen in prijaznost, hodi z bogom in ne pozabi nikdar, da si sin slovenske krvi!

* funt — angleška utežna mera; v rabi je bila tudi v Avstro-Ogrski, kjer je en funt znašal 560,06 grama.

obzornik

glasilo delovne organizacije

PRED 10 LETI

(Iz številke 87 — 31. december 1974)

KAKO SMO GOSPODARILI V LETU 1974

V poslovnem pogledu je letošnje leto terjalo velike napore nas vseh. Sredi leta so stekla dela na novi tovarni ivernih plošč v Podskrajniku. O pomenu same investicije se ob tej priložnosti ne bi zadrževal, saj je bilo o tem že veliko povedanega. Naloga, ki smo si jo zadali, je prav gotovo velika in mi vsi tudi veliko pričakujemo od te naložbe.

Poudariti pa moramo, da naloga še ni opravljena, da nas čaka še mnogo naporov in prav gotovo tudi samoodpovedovanja, saj imamo veliko potreb in želja tudi v obstoječih proizvodnih kapacitetah. Le-te pa bomo morali uskladiti z možnostmi.

Letos smo se lotili tudi gradnje nove žagalnice v Starem trgu, ki bo predvidoma končana oktobra prihodnjega leta. Vzporedno z gradnjo nove žagalnice potekajo tudi dela na novem mehaniziranem skladišču hlodovine, ki ga gradi Gozdno gospodarstvo Postojna v smislu dogovora med gozdarstvom in lesno industrijo v notranjsko-kraški regiji za območje Gozdnega gospodarstva Postojna ter Bresta, Lesonita in Javorja. Cilj dogovarjanja je bila uskladitev razvojnih programov, kar je tudi skoraj v celoti opravljeno.

IZVOZ V ZDA

Če pogledamo Brest in izvoz v ZDA, lahko ugotovimo, da imamo določene možnosti za plasma na to tržišče, da imamo za TP Martinjak nekaj poslovnih zaključenih in da ima tudi TP Cerknica zeleno luč, seveda če se bo odločila za proizvodnjo tako imenovanega kolonialnega stila. Mislim, da nikakor ne smemo tega tržišča povsem zapustiti, ker bi bile posledice verjetno neprijetne.

ŠE ENA POMEMBNA GRADNJA

V začetku septembra se je začela gradnja nove žagalnice v Tovarni lesnih izdelkov Stari trg. Potrebe in zahteve po novi žagi so se začele že pred več kot desetimi leti. Izdelanih je bilo mnogo različnih in različnih za rekonstrukcijo stare žage in za gradnjo nove. Dolgo smo tudi nihali med rekonstrukcijo stare žagalnice in novo gradnjo. Izkazalo se je, da je stari objekt neprimerno, zastarel in na neprimernem mestu.

V tako dolgem času je tudi tehnologija žagarskih obratov toliko napredovala, da je pravilna odločitev, naj gremo v gradnjo nove žage na tehnološko primernejšem prostoru. Lokacija je izbrana tako, da povezuje skladišče hlodovine, žago in skladišče žaganega lesa v tehnološko celoto. Poleg tega je zelo pomembno tudi, da bo stara žaga lahko ves čas gradnje obratovala in ne bo večjih izpadov v proizvodnji.

VOLITVE DELEGACIJ V SIS

Volitve delegacij v skupščine samoupravnih interesnih skupnosti v četrtek, 5. 12. 1974 v TOZD in 8. 12. 1974 v krajevnih skupnostih, so bile uspešne. Izvolili smo 29 delegacij v TOZD in 7 delegacij v krajevnih skupnostih, v katerih je skupno 514 delegatov.

Udeležba na voliščih v krajevnih skupnostih je bila naslednja: KS Loška dolina in KS Rakek 93 %, KS Grahovo 92,2 %, KS Cerknica 90,7 %, Cajnarje-Žilce 89,2 %, KS Nova vas 88,7 % in KS Begunje 88,4 %.

BLOŠKI TURISTIČNI CENTER

Decembra lani je bil v Novi vasi na Bloški planoti ustanovni občni zbor vlagateljev za razvoj Bloškega turističnega centra. Program Bloškega turističnega centra zajema tri vlečnice in hotelsko-restavracijske kapacitete. Za prvo fazo izgradnje je bilo zbranih 2,35 milijona dinarjev sredstev. S temi sredstvi so bila odkupljena zemljišča, naročena je bila ena od treh predvidenih vlečnic in naročena so bila gradbena dela za to vlečnico. Po predračunih bodo ta sredstva za prvo fazo izgradnje zadoščala.

BUTALCI NAŠIH DNI (Iz novoletne zabavne priloge)

Štab, ki je za takšne in podobne naravne nesreče že kar ustaljena demokratična oblika v Butalah, je sklical v kletnih prostorih stare šole svojo izredno sejo. Ob pretiranem starem glavobolcu je napravil analizo zgodovinskega razvoja celotne volilne demokracije v Butalah in rešil naslednje:

- najprej smo imeli več volilnih list in na vsaki po več Butalcev;
- potem smo imeli eno listo in ker je bila odprta, nam je veter včasih odnašal ravno naše;
- v zadnjih časih smo imeli zaprte liste in so bili poklicani tudi izvoljeni;
- in zdaj, ko nam nosilcev oblasti manjka, bomo Butalcem predložili le pol liste, drugo polovico naj si volilci izmislijo sami.

Filmi v januarju

1. ob 19.30, 5. 1. ob 16. uri in 6. 1. ob 19.30 — ameriški pustolovski film RAMBO.
1. ob 19.30, 6. 1. ob 16. uri in 7. 1. ob 19.30 — ameriški znanstveno fantastični film VRNITEV JEDIJA (III. del filma Vojsna zvezd).
1. ob 19.30 — francosko-nemški erotični film CATHERINE, CHERIE.
1. ob 19.30 in 13. 1. ob 16. uri — ameriška glasbena komedija ANNIE (film priporočamo vsem otrokom in staršem).
1. ob 16. uri, 13. 1. in 14. 1. ob 19.30 — ameriški akcijski film MODRA STRELA.
1. ob 19.30 — nemški erotični film ŽENA V PLAMENU.
1. ob 16. uri — francoska risanka TALICNI TOM IN BRATJE DALTON.
1. ob 19.30 in 20. 1. ob 16. uri — italijanski western ŽENA APAČ.
1. in 21. 1. ob 19.30 — francoska kriminalka PROFESIONALEC.
1. ob 19.30 — ameriška grozljivka MRTVI IN POKOPANI.
1. ob 19.30 in 27. 1. ob 16. uri — italijanski pustolovski film BOJEVNIKI IZ BRONXA.
1. in 28. 1. ob 19.30. — hongkonški karate film PING IN PONG.
1. ob 19.30 — francoska erotična drama BILITIS.

Predstavljamo športne kolektive

V tej številki vam predstavljamo kegljaški klub BREST, ki je v tekmovalnem pogledu že nekaj let eden izmed najbolj kvalitetnih športnih kolektivov v občini; vsa ta leta je namreč vseskozi v najboljše deseterici slovenskih kegljaških moštvev.

Pri predstavitvi sta pomagala predsednik kluba Franc TURK in tajnik Franc GORNIK, oba Brestovca.

— **KK Brest je menda eden izmed najstarejših klubov v naši občini?**

Kegljanje ima na našem območju precej tradicije in že 1956. leta je bil na Rakeku ustanovljen kegljaški klub, ki se je ob zgraditvi kegljišča v Cerknici preimenoval v KK Brest. Ta je redno deloval do 1969. leta in potem znova zaživel s polno paro 1972. leta, ko je bilo kegljišče avtomatizirano.

— **In uspehi?**

V tem času je poleg razvijanja množičnosti klub požel tudi vrsto tekmovalnih uspehov. Naj jih le nekaj telegrafsko naštejemo: moški so dosegli v časih, ko je tekmoval Leo Grom, četrto mesto v Sloveniji in šesto v Jugoslaviji; par Grom-Tornič je bil četrti na državnem prvenstvu; članice so bile leta 1979 državne prvakinja; mladinci so bili osmi v državi; imeli smo republiško mladinsko reprezentantko; člani se zadnja leta sučejo okrog osmega mesta v Sloveniji...

— **Sedanje stanje v klubu?**

Klub ima trenutno 25 tekmovalcev, ki redno vadijo in tekmujejo, članov pa je seveda več. Če bi šteli rekreativce, ki jim klub organizacijsko pomaga, pa lahko ugotovimo, da se s kegljanjem v okvirih možnosti ukvarja več sto občanov in je to ena izmed najbolj množičnih športno rekreativnih dejavnosti v občini.

Člani so že več let prvaki območne kegljaške zveze Notranjske in že pet let v tem tekmovalstvu sploh niso zabeležili nobenega poraza; to sezono bodo po reorganizaciji tekmovalja igrali v drugi slovenski ligi. Mladinci se solidno uvrščajo v republiških tekmovalnih, ženske ekipe pa nimamo več.

— **Kakšna je temeljna politika kluba?**

Že lep čas se ubadamo, kako rešiti status kegljišča, da bi lahko normalno in nemoteno delovali. Sicer pa čisto na kratko: razvi-

jati množičnost in kvaliteto. Organizacijsko in strokovno bomo kot doslej pomagali rekreativcem in tako ustvarjali množično osnovo, iz katere se bo razrasla tudi kvaliteta.

Posebno pozornost bomo posvečali mladim tekmovalcem in že sedaj imamo nadvse kvalitetno mladinsko moštvo, od katerega si v prihodnje mnogo obetamo.

Radi bi tudi usposobili čimveč strokovnih delavcev, organizatorjev in sodnikov; že sedaj imamo usposobljenih osem inštruktorjev kegljanja.

Poleg organiziranja množičnih tekmovalj (občinska trim liga, za katero je veliko zanimanja, in podobno) bi radi pripravili na leto tudi več kvalitetnih tekmovalj, kot je na primer vsakoletni novoletni Gromov memorial, na katerem sodeluje »smetana« slovenskega kegljanja.

— **S financiranjem vaše dejavnosti so najbrž težave — kot povsod?**

Za normalno delo kluba bi potrebovali okrog 150 starih milijonov dinarjev, zberemo pa jih pol

manj. Zelo dosti prihranimo z internim varčevanjem, nekaj dobimo od občinske ZTKO, pomagajo pa nam tudi delovne organizacije, predvsem Brest. Žal pa nam še ni uspelo, da bi financiranje rešili sistemsko in dolgoročno.

— **In kaj je pravzaprav s kegljiščem?**

To vprašanje se nam kot mōra vleče že od 1981. leta naprej. O rešitvi statusa kegljišča so sicer bile različne ideje in predlaganih je bilo več rešitev, vendar se stvari kar nočejo in nočejo premakniti z mrtve točke. Sicer je kegljišče trenutno odprto za tekmovanja in za organizirano rekreacijo.

Pričakujemo pa, da bo njegov status v kratkem rešen — v okviru Bresta — in bo tako kegljišče dostopno najširšemu krogu občanov, kar bo seveda ugodno vplivalo na porast množične športno-rekreativne dejavnosti, kar je prav gotovo v širšem interesu občanov.

— **Koga naj predstavimo v prihodnji številki?**

Prav ob koncu januarja bodo jubilejni — deseti bloški teki. Naj se torej predstavi organizacijski odbor te velike množične manifestacije; prav gotovo ga lahko tudi smatramo za prizadeven športni kolektiv...

Pripravil B. Levec

Strelske novice

ZAČELA SE JE LIGA V STRELJANJU

Tudi letos je strelska družina Brest organizator občinske strelske lige. Liga se je začela sredi decembra in bo trajala do februarja 1985.

Zanimanje je veliko, saj se je prijaviло blizu dvajset štiričlanskih ekip. Liga bo na treh streliščih, in sicer v Cerknici, Novi vasi in Starem trgu. V Cerknici so posamezna kola ob četrtkih in petkih od 15. ure dalje.

Kdor želi streljati, se še lahko prijavi v omenjenih dnevih v telovadnici.

Boj za prvo mesto bo izenačen, saj so ekipe TOZD Masiva, GG Cerknica in TOZD Pohišstvo zelo izenačene. Prvih osem posameznikov ima pravico nastopa na regijskem tekmovalju, ne glede na kategorijo.

F. Mahne

PRIZNANJA STRELSKE ZVEZE SLOVENIJE NAJBOLJŠIM STRELCEM

Strelska zveza Slovenije je tudi letos podelila priznanja najboljšim slovenskim strelcem

Med drugimi je priznanje dobila tudi pionirka Saša Istenič, članica strelske družine Brest, državna pionirska prvakinja z novim državnim rekordom.

Poslanci kulture

RESNIČNA ZGODBA

— No, Jaka, povej kaj o svojih vtisih z izleta na Češko!

— Uh, fino, za dvajset jurjev se ga lahko napiješ do onemoglosti.

— Verjamem. Kako ste pa potovali?

— Do meje je nekako še šlo, tam je bil pa cirkus.

— ?

— Saj veš, večina je imela s seboj več žganja kot ga je dovoljeno prenesti čez mejo, pa so nam ga hoteli cariniki vzeti.

— Ste se vdali?

— Kje pa! Kar je bilo viška, smo na hitro popili. V želodcu ga lahko preneseš kolikor hočeš.

— In ste ga?

— Razumljivo. Joj, da vidiš kako je potem dišalo v avtobusu — kot v žganjekuhi. Carinik je šoferju priporočil, naj nam ne dovoli kaditi, ker bi lahko avtobus z nami vred eksplodiral.

— Kakšni pa so kraji in mesta, koder ste potovali?

— Ne vem, ker smo bili ves čas v gosti megli, saj veš po tistem na carini...

— Pa Praga? Znana je kot lepo zgodovinsko mesto...

— Menda je, vendar je vodič samo z dvema ali tremi taval po mestu, ostali pa smo se kmalu porazgubili. Ne boš verjel, za isto mizo smo ga pili kot svojčas Švejk.

Luka je naročil toliko vrčev piva,

kolikor ga je natakark lahko postavil na mizo.

— To ste se potem nacejali?

— Ah, tisti pepec od Nandeta se je od nekje vzel še bolj navozljan kot mi, se zaletel v mizo in vse skupaj prevrnil.

— Kako pa je na dogodek gledalo osebje?

— Pobrali so črepinje, nam vzeli prt z mize, potem pa so nas gledali izza šanka kot bi padli z Marsa. Govorili so nekaj o džungli, pa ne vem, kaj ta beseda v njihovem jeziku pomeni. Pijače pa nam niso dali več. Ja, pa v hotelu je bil tudi hec. Nace je osvajal eno prima Čehinjo. Ko ga je imel že dovolj pod kapo, jo je hotel objeti, pa je padel z vrtljivega barskega stolčka. Medtem, ko se je pobiral, mu je Čehinja ušla, on pa za njo.

— Jo je dohitel?

— Ne, je prej policaj njega. Prišel je nazaj k nam in priporočil, naj ga peljemo nazaj tja, kamor spada.

— Kakšen pa je bil hotel in sobe v njem?

— O, zelo lepo in čisto je bilo. V sanitarijah sta bili povsod po dve stranišni školjki; vendar zanimivo, povsod je eni manjkal plošč. Ko je Nejc in Janeza oba naenkrat prišlo, sta šla vsak na eno, Nejc na tisto brez ploha. Ob izplakovanju je ugotovil, da ne pozira. Druge pomoči ni bilo, kot da

je vse skupaj prekril z brisačami. Drugo jutro, bili smo ravno pri zajtrku, pa pridejo vodič, sobarica in direktor hotela in pokličejo Nejca, češ, kakšen nemarni je. Vodiču je bilo silno nerodno.

— Pa Nejcu?

— Povedal jim je, kar jim gre. Rekel je, naj se gre solit tak hotel, kjer školjke še ploha nimajo, povrhu so pa še zamašene. Pa še maščeval se jim je, ker so ga osramotili. Preden smo odšli, si je s posteljno rjuho očistil čevlje.

— Kot je videti, je imel vodič z vami precej dela?

— Kakšnega dela, saj nam ni bil potreben! Tisto, kar nas je zanimalo, smo našli sami, brez njega. Komu pa je mar za tiste dvorce in zidovje z zgodovino vred?

— Ste se dolgo mudili v Pragi?

— Dva dni in dve noči. Ko smo se ob odhodu basali v avtobus, so iz hotela prinesli nekaj starih cunj in izrabljenih metel in nam jih v slovo zažgali na hotelskem parkirišču. Menda imajo tam tak običaj.

— Vse, kar ste tam počeli, bi lahko tudi doma z manj denarja, pa še depozita vam ne bilo treba plačati.

— Saj ga nismo plačali. Rekli so, da gremo na Češko v okviru nekakšne kulturne izmenjave. Sicer pa koga kaj briga? Saj smo šli za naš, sindikalni denar. Še bomo šli, vendar drugič kam drugam, morda celo v Pariz.

— Tudi kot poslanci kulture?

— Če nam bi le uspelo. Francija je znana po dobrem vinu, ja, pa njihov konjak...

F. Mlakar

		SESTAVIL FRANC MELI	NAŠA SHUČARKA (PEHARC)	SREDOZEMSKA RASTLINA	ROLETA	MESTO OB ARALSKEM JEZERU	NEON	PIJAČA STA RIN SLOVANOV	ALPSKA PLA NOTA NA GO RENJSKEM ZNANA IZ NOB	BERTONCELI															
		SLABOUMSKA PREGANJAVICA OMRACENOST																							
		OSMOJENEC, OGORJENEC, OGOREK																							
		VOJVODINEC						DEL DIRKE	LITIJ																
		NALAGATI							BULJIBA											KARENINA					
		SAMIČKA DOMAČE ŽIVALI	GRŠKI MITOLOŠKI JUNAK	SKANDINAV SKA LETALS KA DRUŽBA	ŽARNICA NA PLINSKO RAZELEKTRI TEV	DESNI PRI TOK UNE V BOSNI OTMAR PEČKO														IGRA NA SREČO OBRAMBNI NASIP	VETRNI JOPIČ				
POHČERJEN KA																					GLINJASTA PIŠČAL MAGNEZIJ	JUGOSLOV. LJUDSKA ARMADA	ENAKA SAMOGLAS NIKA		
KIRURŠKI NOŽ																					MLADINSKA KNJIGA PREBIVALKA RAKEKA	HAZANJE, OVESNAŽEVA NJE	KRATICA ZA VALUTO ZRN		
SREDIŠČE MOLDAVIE																					SLOV. SLIKAR IVAN 1894-1958 ŽENSKI PEVSKI GLAS	ETIOPSKI PLEMIŠKI NASLOV PTICA UJEDA	VZKLIK PRI BIKOBORBI SKRIVAJČ ZVITEŽ	ERBIJ POZNAN ČLOVEK	
+ IN 5. ČRKA ABECEDNE				ŽENSKO IME																	PAVLIN SANDI ZGODOVINA BOLEZNI, ZMOŽ NOST SPOHINJ.	PREDYSEM NA NOGAH BOLE ČA TVORBA ZARADI TIŠ ČANJA ČEVLA	OSVEŽILNA PIJAČA BESEDNE UGANKE	ZDRUŽENE DRŽAVE AMERIKE PERUTI	
KRISTAN ETBIN				ZADNJIČNA ODPRTINA																	GLASBENI INTERVAL	PLEMIŠKI NASLOV			
AMERICU				ARABSKI ČREBEC																	ČIST ZVOK	STAJA ZA KOKOŠI	YODNA ŽIVAL SVETOVNO PRVENSTVO		
																					VRSTA VRBE	VITALNI DEL TELESA OSLOV GLAS	POTOMEC	DOMAČE ŽENSKO IME	FLISER
																					KRILATA ŽUŽELKA	GOJMIR KOS TEKMOVANJE V ZNANJU	ROD, ZVEŽA OKRAJŠ. ZA NIKOLAJ		
																					STANE SEVER	TV ZASLON	KISLA SNOV JUGOSLOV. AEROTRANSP.	IZVRŠNI ODBOR	HAZOR VLADIMIR RIBIČIČ MITJA
																					JAJČNA CELICA POVR. MERA (100 m ²)				
																					KMETIJSKA ZADRUGA	MUSLIM. MOŠKO IME	PREBIVALCI KAIRA		
																					ANTON AŠKERC	ROZA (LJUBKOV.)	OSMAN, TUREK		

NAGRADNI RAZPIS

Prav gotovo bi bili razočarani, če vam za novoletne praznike ne bi pripravili novoletne nagradne križanke, s katero bi vam radi nudili vsaj malce razvedrila (če že zabavne priloge ni).

Na voljo pa vam je tudi nekaj nagrad in sicer:

1. nagrada 1.000 dinarjev,
2. nagrada 750 dinarjev,
3. nagrada 500 dinarjev in 3 nagrade po 200 dinarjev.

Svoje rešitve v kuvertah s pripisom »nagrada križanka« pošljite uredništvu najkasneje do vključno 22. januarja.

Pri reševanju vam želimo malce zabave, pri žrebanju pa čimveč sreče!

BRESTOV OBZORNIK — glasilo delovne organizacije BREST Cerknica, n. sol. o.
Glavni in odgovorni urednik Božo LEVEC

Ureja uredniški odbor: VIII FRIM, Franc GORNIK, Viktor JERIČ, Jože KLANČAR, Srečo KNAP, Božo LEVEC, Drago MAZIJ, Danica MODIČ, Janez OPEKA, Vanda SEGA, Marjan ŠIRAJ in Franc TRUDEN
Foto: Jože ŠKRLJ

Odbor za obveščanje je družbeni organ upravljanja. Predsednica odbora: Vanda SEGA.

Glasilo sodi med proizvode iz 7. točke prvega odstavka 36. člena zakona o obdavčenju proizvodov in storitev v prometu, za katere se ne plačuje temeljni davek od prometa proizvodov (mnenje sekretariata za informiranje izvršnega sveta SR Slovenije št. 421-1/72 z dne 24. oktobra 1974).

Naklada 2800 izvodov.
Tiska Železniška tiskarna v Ljubljani.

Nekaj pregovorov s komentarjem

Najbolj zaidemo takrat, ko mislimo, da poznamo pot.
(Ko smo zašli v dolgove, smo mislili, da gremo po bližnjici).

Čim bolj se učimo, tem manj znamo.
(To velja menda za usmerjeno izobraževanje).

Neuk kralj je utelešen osel.
(Pri nas k sreči nimamo kraljestva).

Veliko znanje je spravljeno v kratke stavke.
(Koliko znanja se skriva šele v dolgih izvajanjih zgovornih mož!)

Kdor veliko govori, veliko ve ali veliko laže.
(Kdor veliko ve, pozna tudi prave rešitve).

Kdor je dobro osedlan, dobro jaha.
(Precej jih ne potrebuje sedla, ker imajo stolčke).

Znanje je moč.
(Nekateri se bojijo močnih).

Perje krasi pava, znanje človeka.
(Pri nas bomo imeli kmalu več pavov kot ljudi).

TUDI LETOS GROMOV MEMORIAL

Kegljaški klub Brest bo tudi letos organiziral že tradicionalni — 18. Gromov memorial za moške dvojice, ki bo na kegljišču v Cerknici 29. in 30. decembra od 10. do 20. ure oba dneva. Nastopili bodo vsi najboljši kegljači Slovenije.

Vsi ljubitelji kegljanja vabljeni na ogled te zanimive in kvalitetne športne prireditve!

Kdor preveč zna, prezgodaj ostari.
(Mi smo mlada družba).

Misliti še zdaleč ne pomeni znati.
(Ne mislite, da pri nas nekateri nič ne mislijo).

Dva človeka nista nikoli sita: tisti, ki išče znanje in tisti, ki išče bogastvo.
(Pri nas ni prave lakote).

Zaskrbljeni obrazi mož in velemož iz naših dičnih BUTAL pred vstopom v novo leto